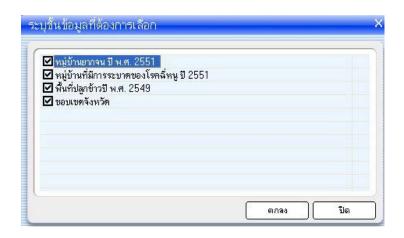

รูปที่ 4.33 ผลลัพธ์การค้นหาข้อมูลจากตารางอรรถาธิบาย

ระบุชั้นข้อมูลที่ต้องการเลือก

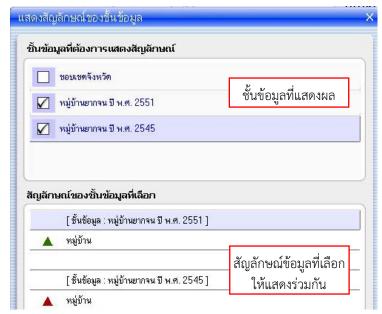
การกำหนดว่าจะเปิดให้ผู้ใช้สามารถเลือกชั้นข้อมูลใดเพื่อใช้ในการค้นหาได้บ้าง โดยคลิก √ ที่ หน้าชั้นข้อมูลที่ต้องการ ซึ่งมีผลต่อการเลือกพื้นที่เป้าหมายที่หน้าจอภาพด้วยเครื่องมือ โญโท่านั้น (รูปที่ 4.34)

รูปที่ 4.34 องค์ประกอบหน้าต่างระบุชั้นข้อมูลที่จะเลือก

แสดงสัญลักษณ์หลายชั้นข้อมูล

ผู้ใช้สามารถแสดงคำอธิบายสัญลักษณ์ของชั้นข้อมูลหลายชั้นพร้อมกันได้ ดังตัวอย่างใน**รูปที่** 4.35 เป็นการแสดงสัญลักษณ์ของชั้นข้อมูลหมู่บ้านยากจนปี พ.ศ.2545 ร่วมกันกับชั้นข้อมูลหมู่บ้าน ยากจนปี พ.ศ.2551

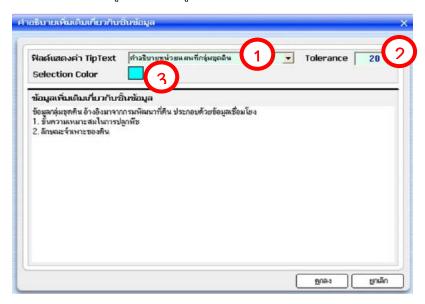

รูปที่ 4.35 องค์ประกอบหน้าต่างแสดงสัญลักษณ์หลายชั้นข้อมูล

ข้อมูลเพิ่มเติมของชั้นข้อมูล

เมนูข้อมูลเพิ่มเติมข้องชั้นข้อมูลเป็นหน้าต่างที่แสดงรายละเอียดเพิ่มเติมของชั้นข้อมูลที่ได้ บันทึกไว้เพื่อขยายความเข้าใจให้กับผู้ใช้ (รูปที่ 4.36) และมีส่วนควบคุมในการแสดงผล ได้แก่

- 1. กำหนดฟิลด์ที่ใช้แสดงผล เมื่อใช้เครื่องมือ Label
- 2. กำหนดค่า Tolerance สำหรับเครื่องมือ
- 3. กำหนดสีแสดงผลข้อมูลเชิงพื้นที่ถูกเลือก (Selection Color) บนหน้าจอภาพ

รูปที่ 4.36 หน้าต่างเมนูข้อมูลเพิ่มเติมของชั้นข้อมูล

เชื่อมชั้นข้อมูลเข้ากับตารางสัมพันธ์

กรณีที่ผู้ออกแบบฐานข้อมูลได้จัดทำตารางอรรถาธิบายหลายตารางเพื่อให้ผู้ใช้เลือกเชื่อม ตารางที่ต้องการเข้ากับชั้นข้อมูลเชิงพื้นที่ประเภท Feature class เช่น

Feature class ตารางอรรถาธิบาย

1. ขอบเขตตำบล ข้อมูลตำบล

2. ขอบเขตตำบล ข้อมูลประชากรในตำบล

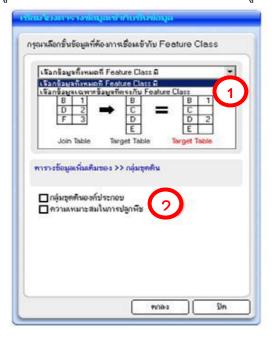
การเชื่อมชั้นข้อมูลเริ่มจากเลือกชั้นข้อมูลที่ต้องการเชื่อมตาราง โดยคลิกเมาส์ด้านขวามือ แล้วเลือกเมนู 'เชื่อมชั้นข้อมูลเข้ากับตารางสัมพันธ์' จะปรากฏหน้าต่างทำงานดังรู**ปที่ 4.37** ซึ่งใน หน้าต่างนี้จะแสดงตารางข้อมูลที่สามารถเชื่อมเข้าสู่ Feature class จากนั้นผู้ใช้สามารถเลือกตาราง ที่ต้องการใช้เชื่อมเข้าสู่ Feature class สำหรับเมนูใช้งานดังกล่าวนี้มีประโยชน์ในกรณีที่ผู้ใช้ต้องการ แสดงข้อมูลอรรถาธิบายในรูปแบบกราฟ ขั้นตอนในการเชื่อมชั้นข้อมูลเข้ากับตารางสัมพันธ์มีดังนี้

1. เลือกรูปแบบการเชื่อมโยงตารางกับ Feature class ซึ่งมีการเชื่อมโยง 2 รูปแบบ คือ

- * เลือกข้อมูลทั้งหมดที่ Feature class มี: การเลือกประเภทนี้ใช้ในกรณีที่ผู้ใช้ให้ความ สนใจกับข้อมูล Feature class เป็นหลัก ดังนั้นหากจำนวนข้อมูลในตารางที่นำมา เชื่อมมีไม่ตรงกับในFeature class ผลลัพธ์จะถูกแสดงค่าออกมาเป็น NULL
- * เลือกเฉพาะข้อมูลที่ตรงกับ Feature class มี: ในกรณีนี้โปรแกรมจะเลือกข้อมูลใน ตารางที่ตรงกับ Feature class เท่านั้น เช่น ข้อมูลของ Feature class มี 100 เร คอร์ด แต่เมื่อนำมาเชื่อมกับตารางแล้วมีข้อมูลตรงกันเพียง 50 เรคอร์ด เมื่อเชื่อม ข้อมูลแล้ว โปรแกรมจะแสดงข้อมูลออกมาได้เพียง 50 เรคอร์ด
- 2. หลังจากเลือกรูปแบบการเชื่อมโยง ผู้ใช้เลือกตารางข้อมูลที่จะเชื่อมโยงเข้ากับ Feature class ตามต้องการ และยกเลิกการเชื่อมโยงโดยการ Uncheck ทุกๆ ตาราง (การเชื่อม ข้อมูลจะใช้หน่วยความจำของเครื่องเพิ่มขึ้น)

ลบชั้นข้อมูลที่ต้องการ

เมนูนี้ใช้ลบชั้นข้อมูลที่ไม่ต้องการใช้ออกจากหน้าต่างชั้นข้อมูลใช้งาน

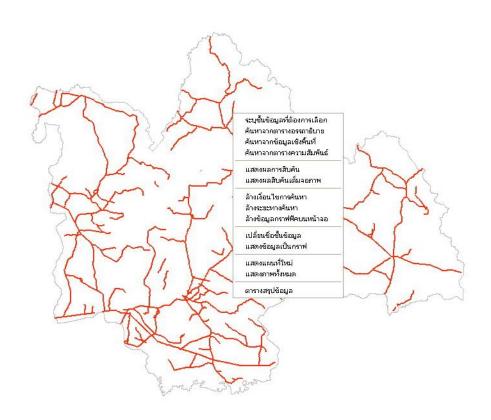
รูปที่ 4.37 องค์ประกอบหน้าต่างเชื่อมชั้นข้อมูลเข้ากับตารางสัมพันธ์

4.10 การใช้งานเมนูบนหน้าต่างแสดงแผนที่

เครื่องมือสำหรับการจัดการข้อมูลที่แสดงผลอยู่บนหน้าต่างแผนที่ เป็นเครื่องมือสำหรับค้นหา ข้อมูลหรือจัดการการแสดงผลของข้อมูลบนหน้าจอ การเปิดเมนูหน้าต่างแผนที่ ทำได้โดยคลิกเมาส์ ด้านขวาที่หน้าต่างแผนที่ จะปรากฏเมนูดัง**รูปที่ 4.38** จะเห็นว่าเมนูช่วยทำงานบนหน้าต่างแสดง แผนที่มี 14 เมนู ซึ่งมีหน้าที่การทำงานต่างๆ ดังนี้

- * ระบุชั้นข้อมูลที่ต้องการเลือก
- * ค้นหาจากข้อมูลเชิงพื้นที่
- * แสดงผลการสืบค้น
- * ล้างเงื่อนไขการค้นหา
- * ล้างข้อมูลกราฟิกบนหน้าจอ
- * แสดงข้อมูลเป็นกราฟ
- * แสดงภาพทั้งหมด

- * ค้นหาจากตารางอรรถาธิบาย
- * ค้นหาจากตารางความสัมพันธ์
- * แสดงผลการสืบค้นเต็มจอภาพ
- * ล้างระยะทางค้นหา
- * เปลี่ยนชื่อชั้นข้อมูล
- * แสดงแผนที่ใหม่
- * ตารางสรปข้อมล

รูปที่ 4.38 เมนูช่วยทำงานบนหน้าต่างแผนที่

ระบุชั้นข้อมูลที่ต้องการเลือก

เมนูนี้ใช้สำหรับการกำหนดว่าจะเปิดให้ผู้ใช้สามารถเลือกชั้นข้อมูลใดเพื่อใช้ในการค้นหาได้บ้าง มีหน้าต่างการทำงานดังร**ูปที่ 4.32**

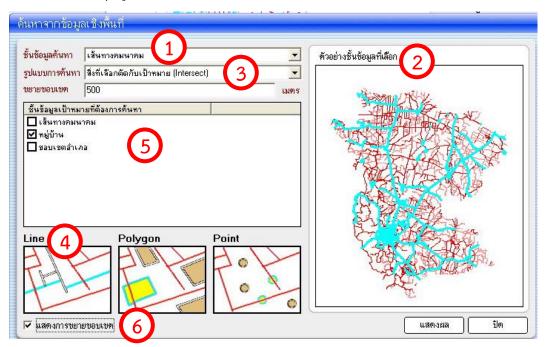
ค้นหาจากตารางอรรถาธิบาย

เมนูนี้ใช้สำหรับสืบค้นจากข้อมูลอรรถาธิบายที่เฉพาะเจาะจงของชั้นข้อมูลเชิงพื้นที่ที่ต้องการ โดยหน้าต่างการทำงานเหมือนกับเมนูสืบค้นข้อมูลใน**รูปที่ 4.28** ดังที่กล่าวมาแล้ว ซึ่งผลลัพธ์การ สืบค้นจะปรากฏในรูปแบบแผนที่

ค้นหาจากข้อมูลเชิงพื้นที่

การค้นหาจากข้อมูลเชิงพื้นที่เป็นการค้นหาที่อาศัยความสัมพันธ์เชิงตำแหน่งของวัตถุ เช่น จากระยะทาง จากการลากตัดผ่านหรืออยู่ใกล้เคียงกัน โดยใช้ความสามารถเชิงพื้นที่ของโปรแกรมใน การสืบค้น ซึ่งมีรูปแบบของการค้นหาทั้งหมด 8 ประเภท คือ

- * สิ่งที่เลือกตัดกับเป้าหมาย (Intersect)
- * กรอบสี่เหลี่ยมลากตัดผ่าน (Envelope intersects)
- * สิ่งที่เลือกซ้อนทับเป้าหมาย (Overlap)
- * สิ่งที่เลือกพาดผ่านเป้าหมาย (Crosses)
- * สิ่งที่เลือกอยู่ภายในเป้าหมาย (Within)
- * สิ่งที่เลือกคร[ื]อบคลุมเป้าหมายทั้งหมด (Contain)
- * สิ่งที่เลือกอยู่ใกล้กับเป้าหมาย (Near)
- * สิ่งที่เลือกมีจุดศูนย์กลางภายใน (Have their center in)

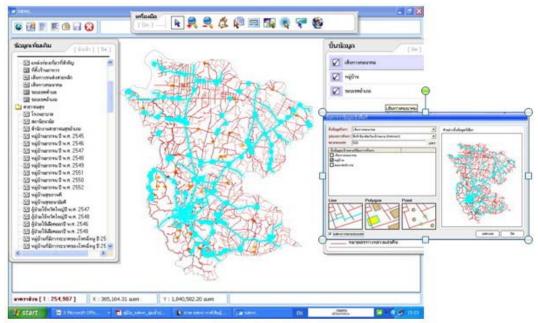
รูปที่ 4.39 หน้าต่างค้นหาข้อมูลเชิงพื้นที่

สำหรับหน้าต่างการค้นหาแสดงดังร**ูปที่ 4.39** และมีลำดับการทำงานดังนี้

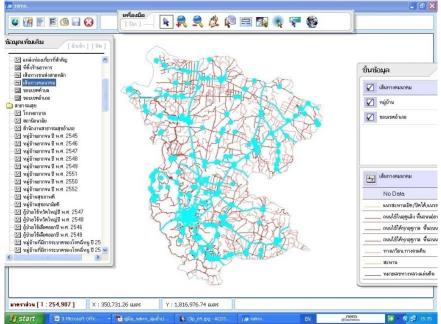
- เลือกชั้นข้อมูล (Polygon, Line, Point) เพื่อใช้ค้นหาเชิงพื้นที่ในชั้นข้อมูลอื่นโดยในรูปที่
 1.36 ได้ใช้ชั้นข้อมูลถนนเป็นชั้นข้อมูลค้นหา โดยได้เลือกถนนประเภทพื้นถนนแข็งและ
 ใช้ได้ทุกฤดูกาลในอำเภอเมืองกาฬสินธุ์ ด้วยการค้นหาจากตารางอรรถาธิบาย
- 2. จะเห็นว่า ชั้นข้อมูลที่ได้เลือกไว้ในขั้นตอนที่ 1 ปรากฏในหน้าต่างส่วนที่ (2) ซึ่งเป็น หน้าต่างแสดงตัวอย่างชั้นข้อมูลที่เลือกไว้
- 3. ระบุรูปแบบการค้นหาและระยะทางหรือขอบเขตของการค้นหา ในที่นี้ใช้ "สิ่งที่เลือกตัด กับเป้าหมาย (Intersect)" หมายความว่า ทำการค้นหาหมู่บ้านที่อยู่ในรัศมี 500 เมตร ของถนนประเภทพื้นถนนแข็งและใช้ได้ทุกฤดูกาลในอำเภอเมืองกาฬสินธุ์

4

- 4. ส่วนที่ ในรูปที่ 4.39 เป็นกราฟิกที่แสดงให้เห็นว่า รูปแบบการค้นหาที่เลือกโดย ชั้นข้อมูลค้นหาในขั้นตอนที่ 3 สามารถใช้กับชั้นข้อมูลประเภทใดบ้าง (Polygon, Line, Point)
- เลือกชั้นข้อมูลเป้าหมายที่ต้องการค้นหาโดยการคลิก √ หน้าชั้นข้อมูล และคลิก
- 6. ตัวอย่างผลลัพธ์การค้นหาตามขั้นตอนข้างต้นจะได้ดังร**ูปที่ 4.40** ซึ่งได้ระบุให้มีการขยาย ขอบเขตค้นหา และในร**ูปที่ 4.41** เป็นตัวอย่างการค้นหาที่ไม่ได้ขยายขอบเขต

รูปที่ 4.40 เป้าหมายที่มีพื้นที่ครอบคลุมชั้นข้อมูลหมู่บ้านค้นหา

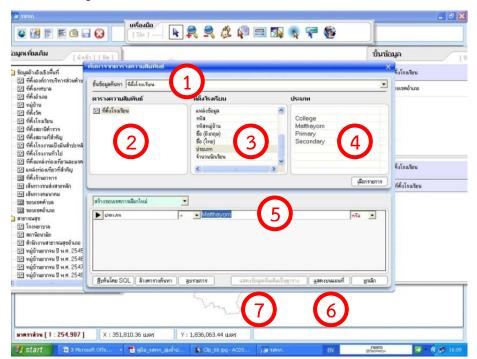

รปที่ 4.41 ตัวอย่างการค้นหาที่ไม่ได้ขยายขอบเขต

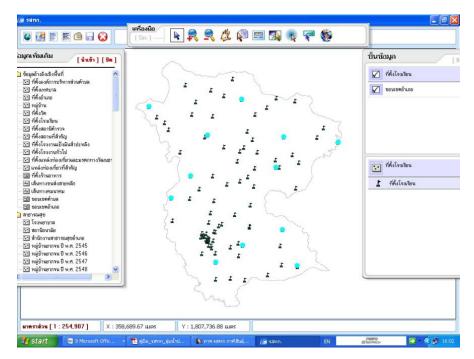
ค้นหาจากตารางความสัมพันธ์

การค้นหาจากข้อมูลอรรถาธิบาย (Attribute) เป็นการค้นหาจากข้อมูลที่มีมาพร้อมกับชั้น ข้อมูลเท่านั้น แต่ในกรณีที่ชั้นข้อมูลดังกล่าวมีตารางสัมพันธ์ (Relate Tables) เชื่อมอยู่ซึ่งการค้นหา ข้อมูลจากตารางสัมพันธ์ดังกล่าวนี้ต้องใช้รูปแบบที่แตกต่างออกไปดังตัวอย่างใน**รูปที่ 4.42** โดยมี ขั้นตอนการทำงานดังนี้

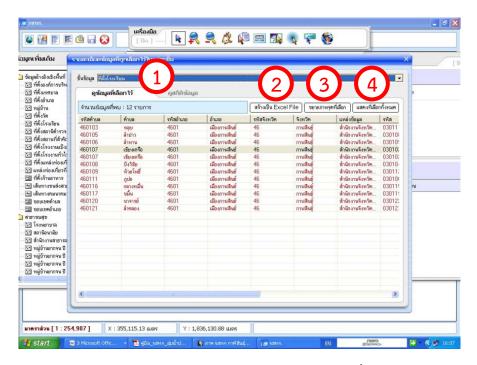
- 1. เลือกชั้นข้อมูลสำหรับการค้นหาซึ่งต้องเป็นชั้นข้อมูลที่มีตารางสัมพันธ์เชื่อมต่อ ตัวอย่าง ในรูปที่ 4.42 เลือกชั้นข้อมูลที่ตั้งโรงเรียน: อำเภอเมืองกาฬสินธุ์
- 2. โดยชั้นข้อมูลมีตารางเชื่อมต่อ จะปรากฏรายชื่อตารางในส่วนที่ 2 ซึ่งผู้ใช้สามารถ เลือกค้นหาข้อมูลจากตารางที่ต้องการ ในที่นี้ได้เลือกตารางที่ตั้งโรงเรียน
- 3. เมื่อเลือกชื่อตารางที่ต้องการค้นหาแล้ว จะปรากฏชื่อฟิลด์ในส่วนที่ (3) เพื่อให้ผู้ใช้เลือก ว่าจะค้นหาข้อมูลจากฟิลด์ใด (ในตัวอย่างได้เลือกฟิลด์ประเภทโรงเรียน)
- 4. เมื่อผู้ใช้เลือกฟิลด์ที่ต้องการค้นหา โปรแกรมจะแสดงข้อมูลที่มีอยู่ในฐานข้อมูลของฟิลด์ ที่เลือกออกมา เพื่อให้ผู้ใช้เลือกว่าต้องการค้นหาข้อมูลจากค่าใด วิธีการเลือกค่าที่จะ ค้นหาทำได้โดย ดับเบิลคลิกบนข้อมูล หรือคลิกที่ปุ่มเลือกรายการ เพื่อส่งค่าไปยั 5 นที่ ในขั้นตอนต่อไป ในตัวอย่างนี้เป็นการค้นหาโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา
- 5. กำหนดรูปแบบการค้นหาโดยใช้เครื่องหมาย Like จากนั้นพิมพ์ *อาชีพ*ตัวอักษรบน หน้าจอจะปรากฏเป็นสีแดง กดปุ่ม Enter บนแป้นพิมพ์เพื่อยืนยันการแก้ไขข้อมูล สำหรับการสืบค้นด้วย SQL มีข้อใช้งานเช่นเดียวกับการสืบค้นจากตารางอรรถาธิบาย
- 6. คลิก แลดงบนแผนที่ ผลลัพธ์จะปรากฏดังรูปที่ 4.43
- 7. แสดงผลการสืบค้นเป็นตารางข้อมูล โดยคลิก แสดงข้อมูลเพิ่มเพิ่มเป็น<u>ตาราง</u> จะได้ ผลลัพธ์ดังรู**ปที่ 4.44**

รูปที่ 4.42 ตัวอย่างการค้นหาข้อมูลจากตารางความสัมพันธ์

รูปที่ 4.43 โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา บนหน้าจอที่ได้จากการค้นหาจากตารางความสัมพันธ์

รูปที่ 4.44 ผลการค้นหาจากตารางความสัมพันธ์ในรูปแบบตารางเพิ่มเติม

แสดงผลการสืบค้น

ผลการสืบค้นข้อมูลนอกจากจะอยู่ในรูปแบบการเลือกพื้นที่บนหน้าจอแล้ว ผู้ใช้อาจเรียก แสดงข้อมูลเพิ่มเติมในรูปแบบตาราง (รูปที่ 4.44) การแสดงผลการสืบค้นจากตาราง มี 2 แบบ คือ

- ® **ดูข้อมูลที่เลือกไว้ทั้งหมด** จะมีลำดับการเลือกดัง**รูปที่ 4.44** ในหน้าต่างนี้ผู้ใช้สามารถเลือก บันทึกข้อมูลที่ได้จากการค้นหาเป็นไฟล์ประเภท Excel ได้โดยคลิก कि
- ® ดูข้อมูลในรูปแบบสถิติ เป็นการแสดงข้อมูลที่ค้นหาได้ในรูปแบบสถิติ ซึ่งใช้ได้กับชั้นข้อมูล ที่มีข้อมูลตัวเลขเท่านั้น ค่าทางสถิติที่แสดงผลได้คือ ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด ค่าเฉลี่ย ค่า เบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลรวม และผลรวมของค่ายกเว้น

แสดงผลการสืบค้นเต็มจอภาพ

ในบางครั้งการแสดงผลการสืบค้นหรือการขยาย/ย่อภาพ มีผลทำให้มองเห็นข้อมูลที่ถูกเลือก ไม่ครบ เครื่องมือนี้จะช่วยให้มองเห็นข้อมูลที่ถูกเลือกครบทั้งหมด

ล้างเงื่อนไขการค้นหา

ผู้ใช้สามารถทำการล้างเงื่อนไขการค้นหาเพื่อยกเลิกผลการเลือกพื้นที่ทั้งหมดที่ปรากฏอยู่บน หน้าจอของทุกชั้นข้อมูล

ล้างระยะทางค้นหา

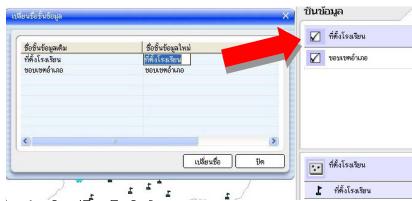
กรณีการค้นหาเชิงพื้นที่ ผู้ใช้สามารถขยายขอบเขตการค้นหา (Buffer) ซึ่งมีผลทำให้จำขอบเขตที่ขยายออกไปตลอดเวลา ดังนั้นเมื่อการดำเนินการสืบค้นเสร็จแล้ว จึงจำเป็นต้องล้างขอบเขตค้นหาที่ขยายไว้ออกไป

ล้างข้อมูลกราฟิกบนหน้าจอ

ข้อมูลกราฟิกเป็นข้อมูลที่ค้างอยู่บนหน้าจอซึ่งไม่มีความหมายใดๆ เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นหลังจาก ทำการสืบค้นด้วยเครื่องมือ ใช้ขยายขอบเขตค้นหาจากตำแหน่งสังเกต โดยใช้สัญลักษณ์จุดสีแดง จุด ดังกล่าวนี้สามารถล้างออกจากหน้าจอได้โดยใช้เมนูล้างข้อมูลกราฟิกบนหน้าจอ

เปลี่ยนชื่อชั้นข้อมูล

เนื่องจากระบบเปิดโอกาสให้ผู้ใช้สามารถนำชั้นข้อมูลเดียวกันเข้าไปแสดงผลบนหน้าจอได้ หลายครั้ง บางครั้งอาจทำให้เกิดความสับสน เมนูเปลี่ยนชื่อชั้นข้อมูลจะช่วยให้ผู้ใช้สามารถตั้งชื่อชั้น ข้อมูลได้ใหม่ (รูปที่ 4.45)

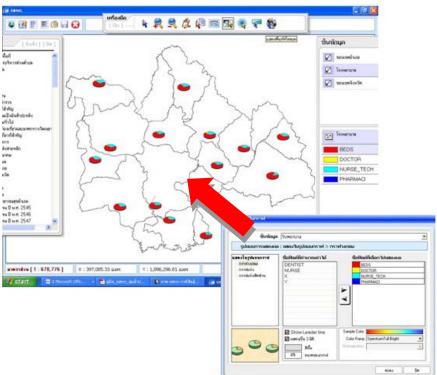

รูปที่ 4.45 หน้าต่างสาหรับเปลี่ยนซือชั้นข้อมูิล

แสดงข้อมูลเป็นกราฟ

เมนูแสดงข้อมูลเป็นกราฟใช้สำหรับแปลงชั้นข้อมูลที่จัดเก็บข้อมูลประเภตัวเลขออกมาแสดงผลใน รูปแบบของกราฟ (กราฟแท่ง กราฟวงกลม หรือกราฟสัดส่วน) ซึ่งมีขั้นตอนการทำงานดังนี้ (รูปที่ 4.46)

- 1. เลือกชั้นข้อมูล
- 2. เลือกรูปแบ^บกราฟที่ต้องการแสดงผล
- 3. เลือกฟิลด์ที่ต้องการแสดงกราฟ จากรายชื่อฟิลด์ในส่วนที่ 3 ซึ่งต้องเป็นฟิลด์ข้อมูล ประเภทจำนวนตัวเลข ฟิลด์ที่ถูกเลือกจะถูกส่งไปปรากฏในตารางด้านขวามือ
- 4. เลือกสีจาก Color Ramps เพื่อกำหนดสีให้กับข้อมูลแต่ละฟิลด์
- 5. กำหนดขนาดและรูปแบบของกราฟ

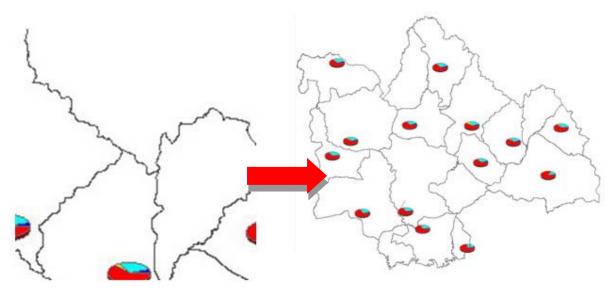
รูปที่ 4.46 ตัวอย่างการแสดงผลข้อมูลในรูปแบบกราฟวงกลม

แสดงแผนที่ใหม่

เมนูแสดงแผนที่ใหม่ใช้สำหรับการ Refresh หน้าจอใหม่ เนื่องจากในบางครั้งหน้าจอแสดง แผนที่อาจจะมีการแสดงผลที่ไม่ครบถ้วนหรือไม่ถูกต้องทั้งหมด

แสดงภาพทั้งหมด

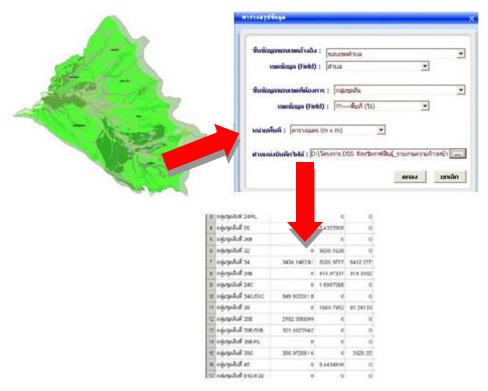
ในบางครั้งผู้ใช้อาจจะมีการขยายภาพหรือย่อภาพ จนไม่สามารถมองเห็นภาพรวมของแผนที่ ทั้งหมดได้ อาจจะต้องเสียเวลาย่อหรือขยายแผนที่ใหม่ เมนูแสดงภาพทั้งหมดจะช่วยให้เห็นภาพรวม ทั้งหมดของแผนที่ (รูปที่ 4.47)

รูปที่ 4.47 ตัวอย่างภาพหลังจากใช้เมนูแสดงแผนที่ทั้งหมด

ตารางสรุปข้อมูล

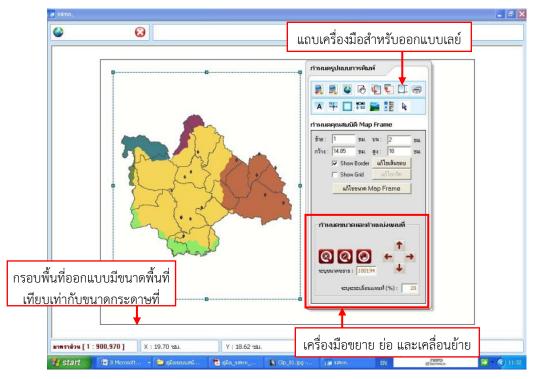
เมนูตารางสรุปข้อมูลใช้ในการทำสรุปข้อมูลร่วมกันของ Feature class เช่น ในกรณีที่ ต้องการทราบว่าภายในตำบลหนึ่งๆ มีกลุ่มชุดดินใดบ้างและกลุ่มชุดดินแต่ละชุดที่ปรากฏมีขนาดพื้นที่ เท่าไร ดังรู**ปที่ 4.48**

รูปที่ 4.48 ตัวอย่างการใช้งานเมนูตารางสรุปข้อมูล

4.11 การพิมพ์แผนที่

หลังจากที่ผู้ใช้ทำการเลือกพื้นที่เป้าหมายและมีการนำเอาชั้นข้อมูลต่างๆ มาแสดงร่วมกัน แล้ว ผู้ใช้สามารถกำหนดรูปแบบการพิมพ์แผนท์ ยคลิก เพื่อเข้าสู่หน้าต่างทำงานกำหนด รูปแบบแผนที่และรายละเอียดอื่นๆ ได้แก่ มาตราส่วน สัญลักษณ์ทิศเหนือ คำอธิบายสัญลักษณ์แผน ที่ เป็นต้น หน้าต่างการพิมพ์แผนที่มีองค์ประกอบหลักดังรู**ปที่ 4.49**

รูปที่ 4.49 องค์ประกอบของหน้าต่างกำหนดรูปแบบการพิมพ์

เครื่องมือต่างๆ ที่ใช้ในการออกแบบการพิมพ์

เครื่องมือใช้งานเพื่อออกแบบและกำหนดรูปแบบการพิมพ์มีดังร**ูปที่ 4.50**

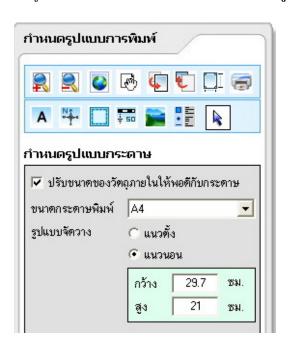

รูปที่ 4.50 เครื่องมือสำหรับออกแบบการพิมพ์

การทำงานของแต่ละเครื่องมือมีดังนี้

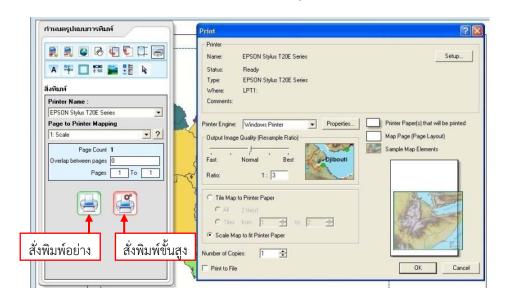
- 1. 属 Page Layout Zoom In ขยายขนาดเลย์เอาต์
- 2. 👰 Page Layout Zoom Out ย่อขนาดเลย์เอาต์
- 3. 💽 แสดงมุมมองทั้หมดของเลย์เอาต์
- 4. 🖟 เลื่อนเลย์เอาต์
- 5. 🕼 เลื่อนองค์ประกอบในเลย์เอาต์ไว้ด้านหน้า

- 6. <section-header> เลื่อนองค์ประกอบในเลย์เอาต์ไว้ด้านหลัง
- 7. 🔲 เครื่องมือกำหนดรูปแบบขนาดและคุณสมบัติกระดาษที่จะพิมพ์ออกทางเครื่องพิมพ์ ซึ่งมีผลต่อขนาดพื้นที่ทำงานบนหน้าต่างด้วย โดยมีส่วนของการกำหนดค่าที่ เกี่ยวข้องกับรูปแบบกระดาษ หน้าต่างทำงานแสดงดังรูปที่ 4.51

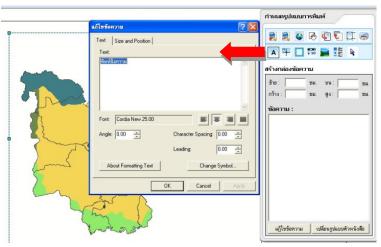
รูปที่ 4.51 หน้าต่างกำหนดรูปแบบกระดาษ

8. โนเครื่องมือสำหรับสั่งพิมพ์งานที่ได้รับการออกแบบออกทางเครื่องพิมพ์มี 2 รูปแบบคือ การพิมพ์อย่างง่ายกับการพิมพ์ขั้นสูง โดยใน *การพิมพ์ขั้นสูง* ผู้ใช้ สามารถกำหนดรูปแบบการพิมพ์ตามความต้องการ เช่น เครื่องพรินต์ขนาดกระดาษ ที่ต้องการพิมพ์ เป็นต้น ส่วน *การพิมพ์อย่างง่าย*เป็นการสั่งพิมพ์ตามค่า Default ของเครื่องพิมพ์ หน้าต่างทำงานแสดงดังรูปที่ 4.52

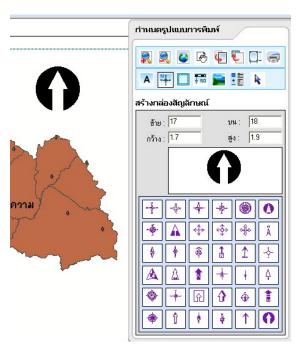

รูปที่ 4.52 หน้าต่างสั่งพิมพ์แผนที่

9. A เครื่องมือกล่องข้อความใช้ในการกำหนดคุณสมบัติของข้อความ วิธีการสร้างกล่อง ข้อความทำได้โดยคลิกและลากเพื่อสร้างขนาดกล่องข้อความ ซึ่งจะปรากฏหน้าต่าง ทำงานดังรูปที่ 4.53

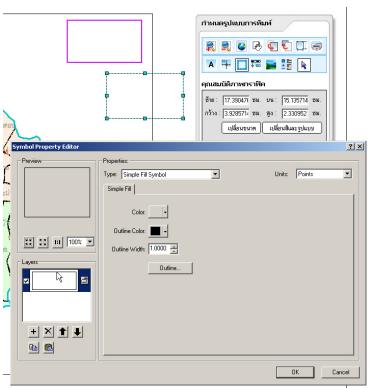

รูปที่ 4.53 หน้าต่างกำหนดคุณสมบัติข้อความ

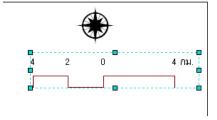
รูปที่ 4.54 หน้าต่างกำหนดคุณสมบัติสัญลักษณ์เข็มทิศ

11. [] เป็นเครื่องมือสร้างกรอบสี่เหลี่ยมเพื่อใช้จัดวางตกแต่งเลย์เอาต์ ซึ่งทำได้โดยใช้เมาส์ ลากกรอบสี่เหลี่ยมบนหน้าต่าง เครื่องมือดังกล่าวมีหน้าต่างกำหนดค่าดังร**ูปที่ 4.5**5

รูปที่ 4.55 หน้าต่างกำหนดคุณสมบัติกรอบสี่เหลี่ยม

12. 🕶 เป็นเครื่องมือสร้างแถบมาตราส่วน (Scale bar) เพื่อแสดงมาตราส่วนของแผนที่ ใช้ เมาส์ลากกรอบสี่เหลี่ยมบนหน้าต่างเพื่อกำหนดขอบเขตในการแสดงผลแถบมาตรา ส่วน แล้วกำหนดหน่วยวัดแผนที่ กำหนดสีและการแบ่งช่วง กำหนดขนาดของแถบ มาตราส่วน และคลิกปุ่มแก้ไขมาตราส่วนเพื่อยืนยันการเลือก หน้าต่างทำงานในการ สร้างแถบมาตราส่วนแสดงดังรูปที่ 1.56

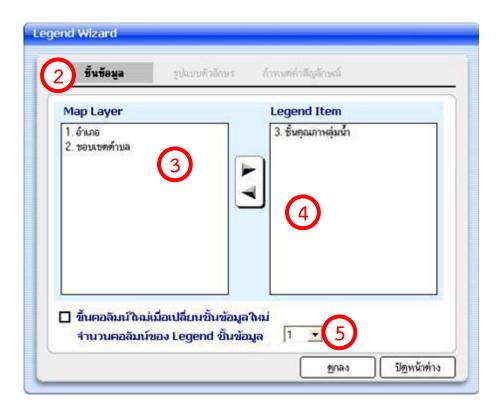
รูปที่ 4.56 หน้าต่างสร้างแถบมาตราส่วน

13. โบ็นเครื่องมือสร้างกรอบรูปภาพ ในกรณีที่ผู้ใช้ต้องการเพิ่มข้อมูลภาพเข้าไปใน หน้าต่างออกแบบ ทำได้โดยใช้เมาส์ลากกรอบสี่เหลี่ยมบนหน้าต่างเพื่อกำหนด ขอบเขตการแสดงรูปภาพ จะปรากฏหน้าต่างดังรูปที่ 4.57 ทำการปรับแต่งรูปภาพ ให้เหมาะสม แล้วคลิกแก้ไขขนาดรูปภาพ

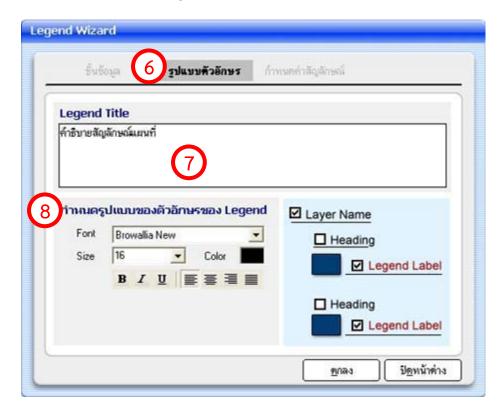

รูปที่ 4.57 การสร้างกรอบรูปภาพ

- 14. โต เครื่องมือสร้างสัญลักษณ์ข้อมูล เป็นส่วนการสร้างคำอธิบายสัญลักษณ์ซึ่งถือว่าเป็น ส่วนสำคัญสำหรับใช้อธิบายรายละเอียดของแผนที่ มีลำดับการสร้างดังต่อไปนี้
- 1. กำหนดกรอบพื้นที่สำหรับแสดงคำอธิบายสัญลักษณ์ โปรแกรมจะแสดงหน้าต่าง สำหรับเลือกชั้นข้อมูลที่ต้องการแสดงคำอธิบายสัญลักษณ์ และกำหนดค่าของคำอธิบาย สัญลักษณ์ จำนวน 3 หน้าต่าง ดังรูปที่ 4.58
- 2. เลือกแถบ **ชั้นข้อมูล**
- 3. เลือกชั้นข้อมูลที่ต้องการแสดงสัญลักษณ์ซึ่งอยู่ในรายการ Map Layer
- 4. ส่งชั้นข้อมูลที่เลือกไปอยู่ในรายการเลือกแสดงผลด้านขวา
- 5. กำหนดจำนวนคอลัมน์ของคำอธิบายสัญลักษณ์ชั้นข้อมูลเป็น 1
- 6. เลือกแถบ รูปแบบตัวอักษร (รูปที่ 4.59)
- 7. พิมพ์ข้อความ คำธิบายสัญลักษณ์แผนที่ ในช่อง Legend Title
- 8. กำหนดรูปแบบของตัวอักษร
- 9. เลือกแถ[๊]บ **กำหนดค่าสัญลักษณ์ (รูปที่ 4.60)**
- 10. ป้อนค่าของการกำหนดขนาดคำอธิบายสัญลักษณ์ดังรูป
- 11. คลิก **ตกลง**

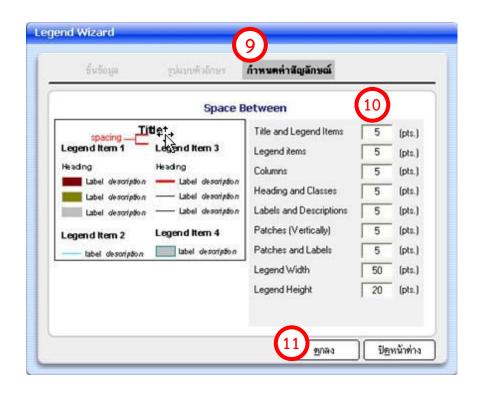
รูปที่ 4.58 หน้าต่างกำหนดชั้นข้อมูลเพื่อสร้างสัญลักษณ์

รูปที่ 4.59 หน้าต่างกำหนดรูปแบบตัวอักษร

เครื่องมือกำหนดขนาดและตำแหน่งแผนที่

เครื่องมือดังกล่าวนี้ใช้ขยาย ย่อ แสดงมุมมองทั้งหมด รวมทั้งเลื่อนแผนที่ มีลักษณะดัง**รูปที่**4.61 ใช้ในการจัดวางตัวเนื้อแผนที่ในหน้าต่างการพิมพ์แผนที่

รูปที่ 4.60 หน้าต่างกำหนดค่าสัญลักษณ์

รูปที่ 4.61 เครื่องมือกำหนดขนาดและตำแหน่งแผนที่

บทที่ 5

การสร้างฐานข้อมูลสำหรับการใช้งานโปรแกรม รสทก.

5.1 การสร้างฐานข้อมูลสำหรับการใช้งานโปรแกรม รสทก.

โปรแกรมระบบสนับสนุนการวางแผนจัดการทรัพยากรเพื่อการเกษตรและการบริการ หรือ รส ทก.สร้างและพัฒนาโดย ดร.เมธี เอกะสิงห์ ศูนย์วิจัยเพื่อเพิ่มผลผลิตทางเกษตร คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ซึ่งเป็นโปรแกรมที่นำมาสร้างระบบสนับสนุนการตัดสินใจระดับจังหวัดกาฬสินธุ์ โปรแกรม รสทก.ประกอบด้วยฐานข้อมูลเชิงพื้นที่และโปรแกรมเรียกใช้และแสดงผลข้อมูล ซึ่งได้รับการ. พัฒนาให้สามารถนำเข้าข้อมูล แสดงผลและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพื้นที่ในระบบภูมิสารสนเทศ สามารถ เรียกใช้ข้อมูลเชิงพื้นที่ประเภทง จุด เส้น และพื้นที่ พร้อมทั้งแสดงสัญลักษณ์และคำอธิบายสัญลักษณ์ ดังนั้นจึงสามารถรองรับการแสดงผลข้อมูลเชิงพื้นที่อื่นๆ ในอนาคต โดยไม่จำเป็นต้องเสียเวลาออกแบบ สัญลักษณ์ของข้อมูลเชิงพื้นที่ใหม่ โดยมีเครื่องมือเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้ใช้ที่ไม่มีพื้นฐานการใช้งาน ระบบภูมิสารสนเทศ (Geographic Information System) ให้สามารถใช้งานจากฐานข้อมูลภูมิ สารสนเทศด้านทรัพยากรเพื่อสนับสนุนการตัดสินใจ โดยการบูรณาการข้อมูลผ่านระบบ

อย่างไรก็ตาม ระบบสนับสนุนการวางแผนจัดการทรัพยากรเพื่อการเกษตรและการบริการ หรือ รสทก.นี้ แม้จะเป็นระบบที่มีประโยชน์และรองรับอนาคต แต่พบว่า การใช้โปรแกรม รสทก .ยังมีการใช้ อยู่ในวงจำกัด เนื่องจากในการสร้างฐานข้อมูลสำหรับการใช้งานในโปรแกรม รสทก .ต้องอาศัยความรู้ ด้านระบบภูมิสารสนเทศ ทางโครงการเห็นความสำคัญดังกล่าวจึงจัดทำคู่มือการจัดทำหรือสร้าง ฐานข้อมูลสำหรับการใช้งาน รสทก.ขึ้นมา การสร้างฐานข้อมูลประกอบด้วยกัย 5 ขั้นตอนดังนี้ (1) การ ปรับปรุงข้อมูลและการจัดการข้อมูลเบื้องต้น (2) การ Identity ชั้นข้อมูลต่างๆ ด้วยขอบเขตตำบล (3) การสร้างรูปแบบการแสดงข้อมูลสำหรับ รสทก(Style) (4) การสร้างฐานข้อมูลสารสนเทศสำหรับ รสทก.(Geodatabas)และ (5) การนำข้อมูลเข้าสู่โปรแกรม รสทก.

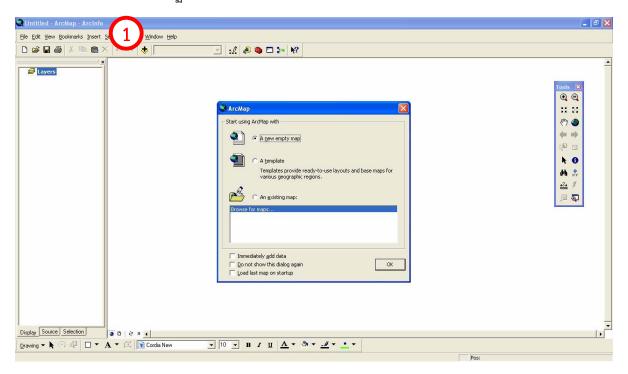
การสร้างฐานข้อมูลเพื่อใช้กับโปรแกรม รสทก ได้อาศัยโปรแกรม ArcMap และ ArcCatalog เป็นหลักในการทำงาน ซึ่งขั้นตอนอย่างน้อยที่สุดที่ผู้ทำข้อมูลต้องทำมีด้วยกัน 5 ขั้นตอนดังนี้

- 1. การปรับปรุงข้อมูลและการจัดการข้อมูลเบื้องต้น
- 2. การ Identity ชั้นข้อมูลต่างๆ ด้วยขอบเขตตำบล
- 3. การสร้างรูปแบบการแสดงข้อมูลสำหรับ รสทก (Style)
- 4. การสร้างฐานข้อมูลสารสนเทศสำหรับ รสทก (Geodatabase)
- 5. การนำข้อมูลเข้าสู่โปรแกรม รสทก

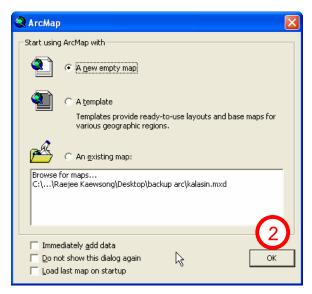
5.2 การปรับปรุงข้อมูลและการจัดการข้อมูลเบื้องต้น

1.1 การเปิดโปรแกรม ArcMap

1. เปิดโปรแกรม ArcMap โดย เลือก Start > Programs > ArcGIS > ArcMap หรือ คลิกที่ไอคอน บนหน้าจอ จะปรากฦหน้าต่างของโปรแกรม

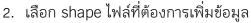
2. เลือก A new empty map แล้วกด OK

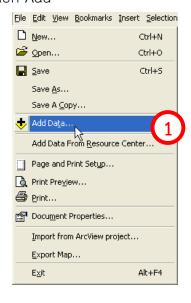
หน้าต่างโปรแกรมพร้อมสำหรับการใช้งาน

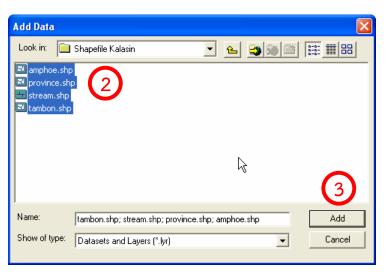
1.2 การแสดงข้อมูลด้วยโปรแกรม ArcMap

1. ที่ Menu เลือก File > Add Data หรือคลิกที่ปุ่ม 🈎

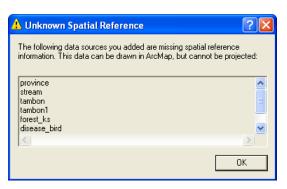

3. เลือก Add

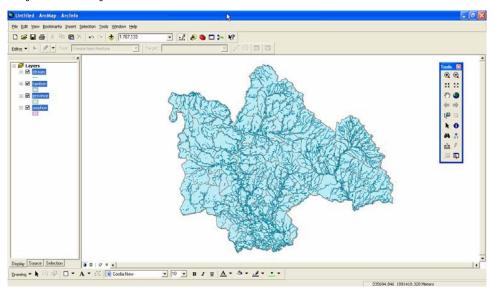

ในกรณีที่ข้อมูลยังไม่มีการกำหนด (define) ระบบพิกัดเชิงตำแหน่ง (projection) ซึ่งโดยปรกติ ชั้นข้อมูลที่เป็น GIS จะต้องมีระบบพิกัดระบุไว้เสมอ จะปรากฏหน้าต่างเตือนดังรูป แต่อย่างไรก็ตาม หน้าต่างนี้เพียงแค่เตือนเท่านั้น เมื่อกด OK โปรแกรมก็ยังสามารถทำงานต่อได้

4. กด ok ข้อมูลที่เลือกจะถูกแสดงออกมา

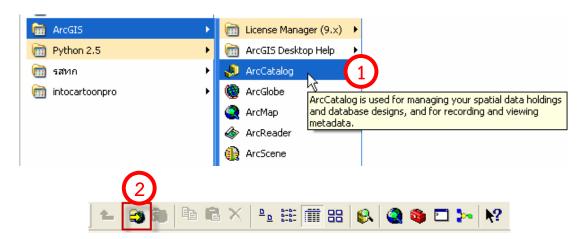

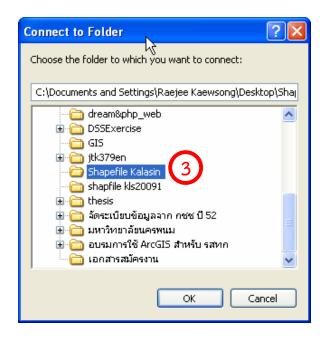
อย่างไรก็ตาม แม้จะสามารถแสดงข้อมูลได้ แต่ผู้ใช้งานจำเป็นต้องทำในขั้นตอนแรกสุดคือทำการ ตรวจสอบข้อมูลในเบื้องต้น เพื่อปรับปรุงหากมีการผิดพลาดของข้อมูลในเรื่องต่างๆ เช่น การขาดความ สมบูรณ์ของข้อมูล การไม่ได้ระบุระบบพิกัด การคลาดเคลื่อนเชิงตำแหน่ง ซึ่งในขั้นตอนนี้อาจต้องอาศัย ประสบการณ์และความเข้าใจในข้อมูลเชิงพื้นที่พอสมควร ในที่นี้จะได้กล่าวถึงกรณีที่มักจะพบโดยทั่วไป นั่นคือการไม่ได้ระบุระบบพิกัดของข้อมูล ดังนี้

5. ปิดโปรแกรม ArcMap ที่เปิดไว้ เพื่อเปิดโปรแกรม ArcCatalog ในขั้นตอนต่อไป

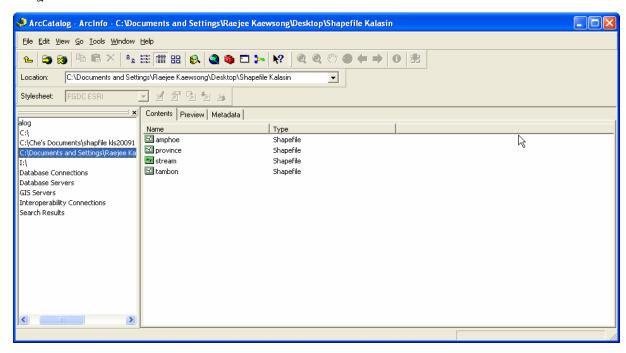
1.3 การระบุระบบพิกัดเชิงตำแหน่ง (XY Coordinate System)

- 1. เปิดโปรแกรม ArcCatalog โดยเลือก start > Programs > ArcGIS > ArcCatalog
- 2. เลือก Connect to Folder จากแถบเครื่องมือด้านบนเพื่อสร้างโฟร์เดอสำหรับการทำงานต่อไป
- 3. เลือก Folder ที่เก็บ Shapefile ไว้ แล้วกด OK

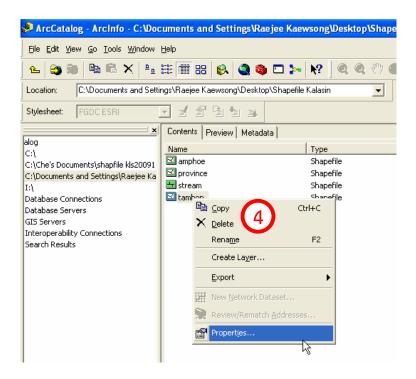

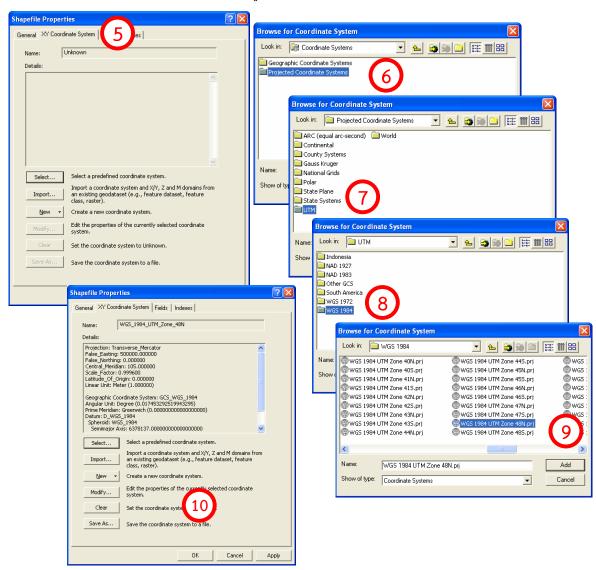
ปรากฏหน้าจอแสดงออกมา

4. ในกรณีนี้ต้องการระบุระบบพิกัดให้ชั้นข้อมูลขอบเขตตำบล ทำการคลิกขวาที่ Shapefile ชื่อ tambon แล้วเลือก properties

- 5. หน้าต่างคุณสมบัติของไฟล์แสดงดังรูป ไปที่แถบ XY Coordinate System แล้วกด Select
- 6. เลือก Project Coordinate Systems เพื่อเลือกระบบพิกัดที่ต้องการ
- 7. เลือก UTM
- 8. เลือก WGS 1984
- 9. เลือก WGS 1984 UTM Zone 48N.prj แล้วกด Add
- 10. เมื่อกลับมาที่หน้าต่างเดิมจะได้ผลดังรูปแล้วกด OK

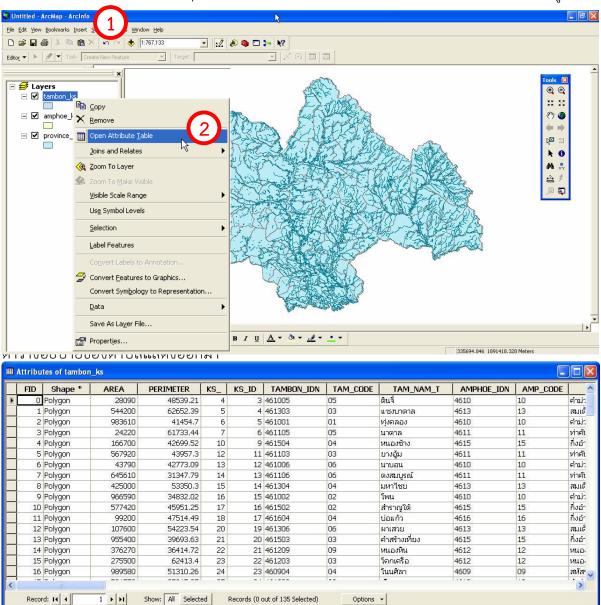

ทำกระบวนการเดียวกันนี้กับ Shapefile ที่ชื่อ province และ amphoe และชั้นข้อมูลอื่นๆ ที่ ต้องใช้งาน เมื่อเสร็จสิ้นในขั้นตอนนี้จะทำให้ทุกชั้นข้อมูลมีระบบพิกัดที่ถูกต้องพร้อมสำหรับการทำงานใน ขั้นตอนต่อไป

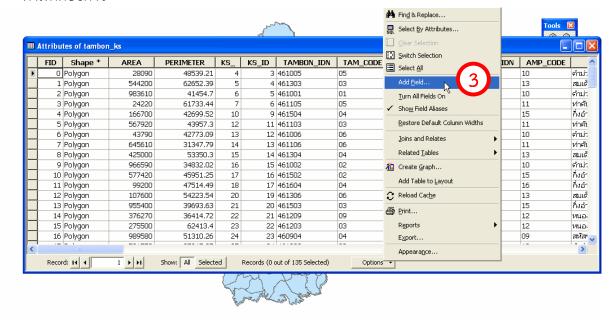
1.4 การสร้าง Field สำหรับเก็บข้อมูลด้วย Add Field ใน ArcMap

ในบางกรณีชั้นข้อมูลที่ได้มามักมีความไม่เหมาะสมและไม่สมบูรณ์ของตารางอธิบาย ซึ่งผู้ใช้ บางครั้งจำเป็นต้องสร้างตารางที่สมบูรณ์และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ เช่นในที่นี้จะเป็นตัวอย่าง สำหรับการแก้ไขคอลัมน์ของชั้นขอบเขตตำบลเพื่อใช้สำหรับในขั้นตอนต่อไป

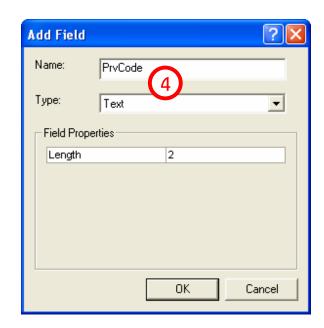
- 1. เปิดโปรแกรม ArcMap ทำการ Add Data เพื่อเลือกแสดงชั้นข้อมูลที่ต้องการ
- 2. คลิกขวาที่ tambon เลือก Open Attribute Table เพื่อทำการเปิดตารางอธิบายของชั้นข้อมูลตำบล

3. จากตาราง เมื่อต้องการเพิ่มคอลัมน์ให้เลือก Options > Add Field เพื่อทำการเพิ่มคอลัมน์ในชื่อ ตามที่ต้องการ

Field Properties คือจำนวนของช่องในคอลัมน์นั้น จากนั้นกด OK

เมื่อ Add Field สำเร็จแล้ว Field ที่จำเป็นต้องกำหนดสำหรับขอบเขตการปกครองในระดับต่างๆ เพื่อใช้ใน รสทก มีดังนี้

tambon:

- 1. Name = PrvCode, Type = Text, Data = Length 2
- 2. Name = ProvinceNa, Type = Text, Data = Length 25
- 3. Name = AmpCode, Type = Text, Data = Length 4
- 4. Name = AmphoeName, Type = Text, Data = Length 50
- 5. Name = AdmCode, Type = Text, Data = Length 6
- 6. Name = TambonName, Type = Text, Data = Length 50
- 7. Name = AdminName, Type = Text, Data = Length 200
- 8. Name = DataSource, Type = Text, Data = Length 200

amphoe:

- 1. Name = PrvCode, Type = Text, Data = Length 2
- 2. Name = ProvinceNa, Type = Text, Data = Length 25
- 3. Name = AmpCode, Type = Text, Data = Length 4
- 4. Name = AmphoeName, Type = Text, Data = Length 50
- 5. Name = AdminName, Type = Text, Data = Length 200
- 6. Name = DataSource, Type = Text, Data = Length 200

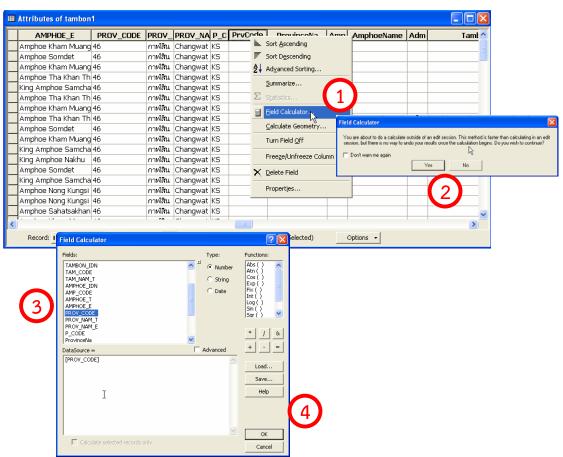
province:

- 1. Name = PrvCode, Type = Text, Data = Length 2
- 2. Name = ProvinceNa, Type = Text, Data = Length 25
- 3. Name = AdminName, Type = Text, Data = Length 200
- 4. Name = DataSource, Type = Text, Data = Length 200

1.5 การเพิ่มรายละเอียดใน Field ที่สร้างใหม่โดยใช้ ArcMap

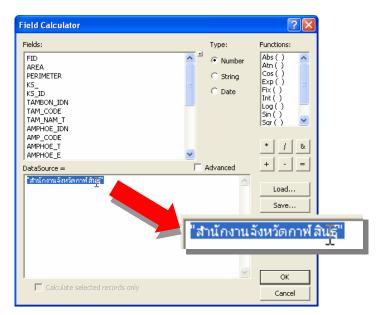
จากขั้นตอนข้างต้น คอลัมน์ที่สร้างใหม่ยังเป็นเพียงโครงสร้างเปล่าๆ ไร้ซึ่งข้อมูล การเพิ่มข้อมูล เข้าไปในโครงนั้นทำได้หลายวิธี เช่น พิมพ์ด้วยมือ หรือนำเข้าจากข้อมูลประเภทอื่นๆ แต่ในตัวอย่างจะ แสดงวิธีการนำเข้าด้วยข้อมูลที่อยู่ในตารางเดียวกัน เนื่องจากมีคอลัมน์ที่บรรจุค่าที่ต้องการอยู่แล้ว ดังนี้

- 1. คลิ๊กขวาที่ Field ที่ต้องการนำข้อมูลมาใส่(ในที่นี้คือ PrvCode) เลือก Field Calculator
- 2. กด Yes เพื่อดำเนินการต่อ
- 3. เลือก Fields ที่ต้องการอ้างอิง โดยการคลิกสองครั้ง

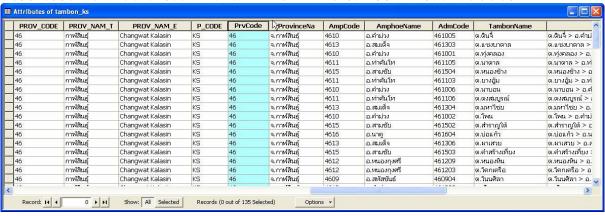

4. เมื่อชื่อ Field ปรากฏในหน้าต่างด้านล่างแล้วดังรูป ให้กด OK ข้อมูลใน Field ที่อ้างอิงจะถูกนำมา ลงใน Field ที่เราต้องการ

ในกรณีที่ต้องการกำหนดข้อมูลด้วยการพิมพ์ ให้ใช้เครื่องหมาย " " ปิดหน้า-หลังข้อความ ดัง ภาพ

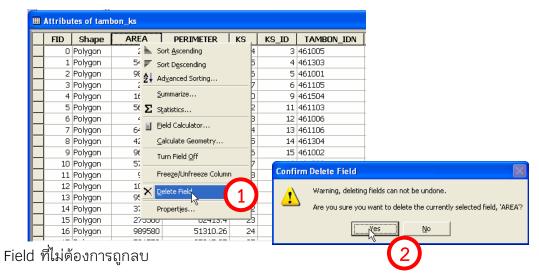

ตัวอย่างของตารางที่สร้างคอลัมน์ใหม่และทำการกำหนดรายละเอียดในคอลัมน์แล้วเสร็จ

1.6 การลบ Field โดยใช้ ArcMap

- 1. ในตารางของชั้นข้อมูล ให้คลิกขวาที่ Field ที่ต้องการลบ แล้วเลือก Delete Field
- 2. กด OK เพื่อยืนยันการลบ

=	Attribu	tes of tami	bon_ks			
Г	FID	Shape	PERIMETER	KS_	KS_ID	TAMBON_IDN
	0	Polygon	48539.21	4	3	461005
	1	Polygon	62652.39	5	4	461303
	2	Polygon	41454.7	6	5	461001
	3	Polygon	61733.44	7	6	461105
	4	Polygon	42699.52	10	9	461504
	5	Polygon	43957.3	12	11	461103
	6	Polygon	42773.09	13	12	461006
	7	Polygon	31347.79	14	13	461106
	8	Polygon	53350.3	15	14	461304
	9	Polygon	34832.02	16	15	461002
	10	Polygon	45951.25	17	16	461502
	11	Polygon	47514.49	18	17	461604
	12	Polygon	54223.54	20	19	461306
	13	Polygon	39693.63	21	20	461503
	14	Polygon	36414.72	22	21	461209
		Polygon	62413.4	23	22	461203
	16	Polygon	51310.26	24	23	460904
						I

3. จากนั้นให้ลบ Field ที่ไม่ต้องการทิ้งให้หมด (ในที่นี้ Field ที่ต้องการลบได้แก่ FID, Shape และทุก ตัวที่ไม่ต้องการ)

<u>สรุป</u> ตาราง tambom, amphoe, province ที่ต้องการสำหรับ รสทก ตามลำดับ ดังนี้

FID	Shape *	PrvCode	ProvinceNa	AmpCode	AmphoeName	AdmCode	TambonName	AdminName	DataSource
0	Polygon	46	จ.กาฟ์สินธุ์	4610	อ.คำม่วง	461005	ต.ดินจี	ต.ดินจี่ > อ.คำม่วง > จ.กาฟสินธุ์	สำนักงานจังหวัดกาฬสินธ
1	Polygon	46	จ.กาฟ์สินธุ์	4613	อ.สมเด็จ	461303	ต.แชงบาตาล	ต.แซงบาตาล > อ.สมเด็จ > จ.กาฬสินธุ์	สำนักงานจังหวัดกาฟสินเ
2	Polygon	46	จ.กาฟสินธุ์	4610	อ.คำม่วง	461001	ต.ทุ่งคลอง	ต.ทุ่งคลอง > อ.คำม่วง > จ.กาฬสินธุ์	สำนักงานจังหวัดกาฟสินเ
3	Polygon	46	จ.กาฟสินธุ์	4611	อ.ท่าคันโท	461105	ต.นาตาล	ต.นาตาล > อ.ท่าคันโท > จ.กาฬสินธุ์	สำนักงานจังหวัดกาฟสินเ
4	Polygon	46	จ.กาฟสินธุ์	4615	อ.สามชัย	461504	ต.หนองช้าง	ต.หนองช้าง > อ.สามชัย > จ.กาฬสินธุ์	สำนักงานจังหวัดกาฟสินเ
5	Polygon	46	จ.กาฟลินธุ์	4611	อ.ท่าดันโท	461103	ต.ยางอุ้ม	ต.ยางอุ้ม > อ.ท่าคันโท > จ.กาฟสินธุ์	สำนักงานจังหวัดกาฟสินเ
6	Polygon	46	จ.กาฟสินธุ์	4610	อ.คำม่วง	461006	ต.นาบอน	ต.นาบอน > อ.ตำม่วง > จ.กาฟสินธุ์	สำนักงานจังหวัดกาฟสินเ
7	Polygon	46	จ.กาฟสินธุ์	4611	อ.ท่าคันโท	461106	ต.ตงสมบูรณ์	ต.ตงสมบูรณ์ > อ.ห่าคันโห > จ.กาฟ์สินธุ์	สำนักงานจังหวัดกาฟสิน
ε	Polygon	46	จ.กาฟสินธุ์	4613	อ.สมเด็จ	461304	ต.มหาใชย	ต.มหาใช้ย > อ.สมเด็จ > จ.กาฟ์สินธุ์	สำนักงานจังหวัดกาฟสิน
9	Polygon	46	จ.กาฟสินธุ์	4610	อ.คำม่วง	461002	ต.โพน	ต.โพน > อ.คำม่วง > จ.กาฟ์สินธุ์	สำนักงานจังหวัดกาฟสินเ
10	Polygon	46	จ.กาฟสินธุ์	4615	อ.สามชัย	461502	ต.สำราญใต้	ต.สำราญใต้ > อ.สามชัย > จ.กาฟ์สินธุ์	สำนักงานจังหวัดกาฟสินเ
11	Polygon	46	จ.กาฟลินธ์	4616	อ.นาค	461604	ต.บ่อแก้ว	ต.บ่อแก้ว > อ.นาค > จ.กาฟ์สินธ์	สำนักงานจังหวัดกาฟสิน
12	Polygon	46	จ.กาฟสินธ์	4613	อ.สมเด็จ	461306	ต.ผาเสวย	ต.ผาเสวย > อ.สมเด็จ > จ.กาฟสินธ์	สำนักงานจังหวัดกาฟสินเ
13	Polygon	46	จ.กาฟลินธ์	4615	อ.สามชัย	461503	ต.คำสร้างเที่ยง	ต.ตำสร้างเที่ยง > อ.สามชัย > จ.กาฟ์สินธุ์	สำนักงานจังหวัดกาฟสิน
14	Polygon	46	จ.กาฟสินธุ์	4612	อ.หนองกุงศรี	461209	ต.หนองหิน	ต.หนองหิน > อ.หนองกุงศรี > จ.กาพ์สินธ์	สำนักงานจังหวัดกาฟสิน
15	Polygon	46	จ.กาฟสินธุ์	4612	อ.หนองกุงศรี	461203	ต.โคกเครือ	ต.โคกเครือ > อ.หนองกุงศรี > จ.กาฟ์สินธุ์	สำนักงานจังหวัดกาฟสิน
	Polygon	46	จ.กาฟสินธุ์	4609	อ.สหัสขันธ์	460904	ต.โนนศิลา	ต.โนนศิลา > อ.สหัสขันธ์ > จ.กาฟลินธุ์	สำนักงานจังหวัดกาฬสิน
	12 / 1	17.0	1 22 2	17075	1	1727222	1 2	1 2	1.0 00 22

TD	Shape *	PrvCode	ProvinceNa	AmpCode	AmphoeName	AdminName	DataSource
0	Polygon	46	จ.กาฟสินธุ์	4601	อ.เมืองกาฟสินธ์	อ.เมืองกาฬสินธ์ > จ.กาฬสินธุ์	สำนักงานจังหวัดกาฬสินธุ์
31	Polygon	46	จ.กาฟ์สินธุ์	4602	อ.นามน	อ.นามน > จ.กาฬสินธุ์	สำนักงานจังหวัดกาฟสินธุ์
2	Polygon	46	จ.กาฟ์สินธุ์	4603	อ.กมลาใสย	อ.กมลาไสย > จ.กาฟ์สินธุ์	สำนักงานจังหวัดกาฬสินธุ์
3	Polygon	46	จ.กาฟ์สินธุ์	4604	อ.ร่องคำ	อ.ร่องคำ > จ.กาฟสินธุ์	สำนักงานจังหวัดกาฬสินธุ์
4	Polygon	46	จ.กาฟ์สินธุ์	4605	อ.กุฉินารายณ์	อ.กุฉินารายณ์ > จ.กาฬสินธุ์	สำนักงานจังหวัดกาฬสินธุ์
	Polygon	46	จ.กาฟ์สินธุ์	4606	อ.เขาวง	อ.เขาวง > จ.กาฬสินธุ์	สำนักงานจังหวัดกาฟสินธุ์
6	Polygon	46	จ.กาฟ์สินธุ์	4607	อ.ยางตลาด	อ.ยางตลาด > จ.กาฬสินธุ์	สำนักงานจังหวัดกาฬสินธุ์
7	Polygon	46	จ.กาฟ์สินธุ์	4608	อ.หัวยเม็ก	อ.ห้วยเม็ก > จ.กาฟ์สินธุ์	สำนักงานจังหวัดกาฬสินธุ์
8	Polygon	46	จ.กาฟ์สินธุ์	4609	อ.สหัสขันธ์	อ.สหัสขันธ์ > จ.กาฟสินธุ์	สำนักงานจังหวัดกาฬสินธุ์
ç	Polygon	46	จ.กาฟ์สินธุ์	4610	อ.คำม่วง	อ.ตำม่วง > จ.กาฟ์สินธุ์	สำนักงานจังหวัดกาฬสินธุ์
10	Polygon	46	จ.กาฟ์สินธุ์	4611	อ.ท่าคันโท	อ.ท่าคันโท > จ.กาฟลินธุ์	สำนักงานจังหวัดกาฬสินธุ์
11	Polygon	46	จ.กาฟ์สินธุ์	4612	อ.หนองกุงศรี	อ.หนองกุงศรี > จ.กาฟ์สินธุ์	สำนักงานจังหวัดกาฬสินธุ์
12	Polygon	46	จ.กาฟ์สินธุ์	4613	อ.สมเด็จ	อ.สมเด็จ > จ.กาฬสินธุ์	สำนักงานจังหวัดกาฬสินธุ์
13	Polygon	46	จ.กาฟ์สินธุ์	4614	อ.ห้วยผึ้ง	อ.หัวยผึ้ง > จ.กาฟลินธุ์	สำนักงานจังหวัดกาฬสินธุ์
14	Polygon	46	จ.กาฟ์สินธุ์	4615	อ.สามชัย	อ.สามชับ > จ.กาฟสินธุ์	สำนักงานจังหวัดกาฬสินธุ์
15	Polygon	46	จ.กาฟ์สินธุ์	4616	อ.นาคู	อ.นาคู > จ.กาฟสินธุ์	สำนักงานจังหวัดกาฬสินธุ์
16	Polygon	46	จ.กาฟ์สินธุ์	4617	อ.ตอนจาน	อ.ตอนจาน > จ.กาฟ์สินธุ์	สำนักงานจังหวัดกาฬสินธุ์
17	Polygon	46	จ.กาฟ์สินธุ์	4618	อ.ฆ้องชับพัฒนา	อ.ฆ้องชัยพัฒนา > จ.กาฟสินธุ์	สำนักงานจังหวัดกาฟ์สินธุ์

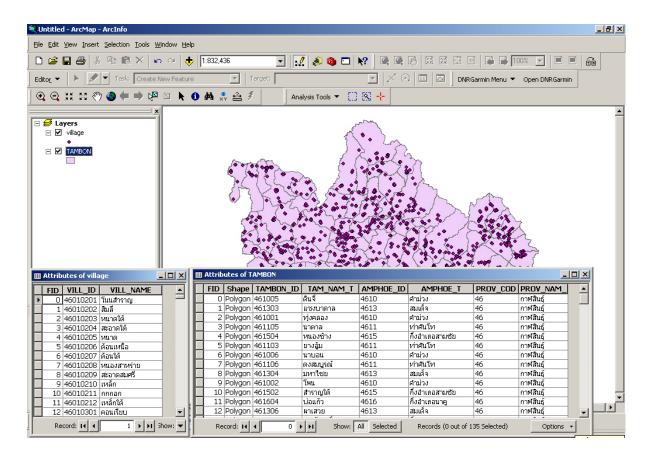

ชั้นข้อมูลขอบเขตการปกครองที่สร้างขึ้น จะถูกใช้เป็นฐานข้อมูลในการวิเคราะห์เชิงซ้อนทับกับ ข้อมูลอื่นๆ เพื่อให้ชั้นข้อมูลอื่นๆ สามารถเชื่อมโยงกับฐานข้อมูลขอบเขตการปกครองได้

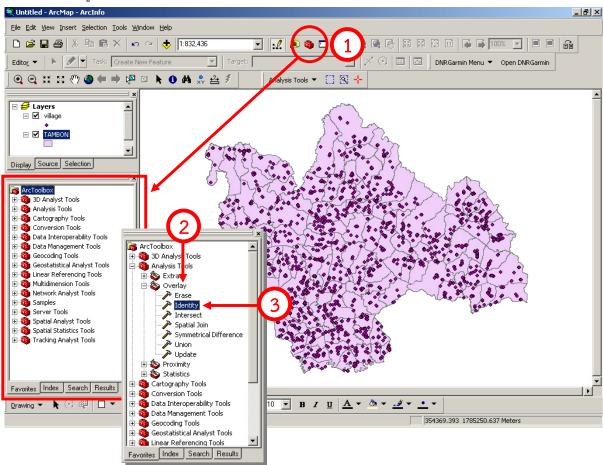
5.3 วิธี Identity ด้วยขอบเขตตำบล

สำหรับโปรแกรม รสทก มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ชั้นข้อมูลทุกชั้นที่นำเข้าจะต้องมีรายละเอียด ของ รหัสตำบล รหัสอำเภอ และรหัสจังหวัด เป็นส่วนหนึ่งของตารางอรรถาธิบายอยู่ด้วย เพื่อใช้ในการ เรียกใช้แผนที่สำหรับการแสดงข้อมูลด้วยโปรแกรม ดังนั้น ขั้นตอนการวิเคราะห์เชิงซ้อนทับระหว่างชั้น ข้อมูลอื่นๆ กับ ชั้นข้อมูลขอบเขตการปกครอง จึงมีความสำคัญอย่างมาก ซึ่งเทคนิคทาง GIS ที่ ยกตัวอย่างใช้ได้แก่การระบุรายละเอียดข้อมูล (Identity เพื่อทำการเพิ่มเติมรายการแสดงละเอียดของ รหัสตำบล ชื่อตำบล รหัสอำเภอ ชื่ออำเภอ รหัสจังหวัด และชื่อจังหวัด ให้กับชั้นข้อมูลตำแหน่งหมู่บ้าน ที่มีเพียงรายละเอียดของชื่อหมู่บ้านและรหัสหมู่บ้าน โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

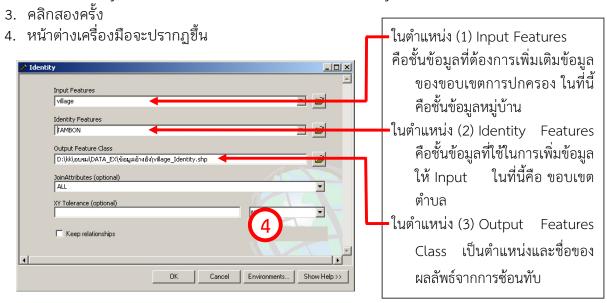
เลือกชั้นข้อมูล หมู่บ้าน (Village) และ ขอบเขตการปกครองระดับตำบล (TAMBON) แสดงใน ArcMap (ผู้ใช้งานอาจทำการเปิดตารางอรรถาธิบายให้แสดงเพื่อตรวจสอบข้อมูลดังภาพ)

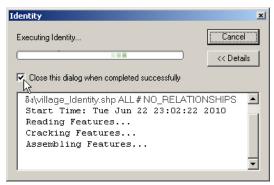

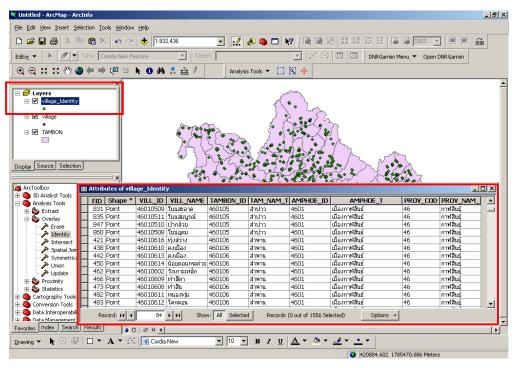
2. ในกล่อง Analysis Tools ทำการคลี่ออกเพื่อหาคำสั่ง Identity

เมื่อกำหนดค่าในตำแหน่งทั้งหมดเสร็จแล้ว ให้กด OK จากนั้นจะขึ้นหน้าต่างในการทำงานเพื่อ แสดงให้เห็นขั้นตอนของการทำงานของโปรแกรมอย่างชัดเจน

ผลลัพธ์ที่ได้ปรากฏดังรูป โดยมีชั้นข้อมูลหมู่บ้านที่ถูกซ้อนทับปรากฏขึ้น และเมื่อแสดงตาราง อรรถาธิบายของชั้นข้อมูลดังกล่าวจะพบว่าเป็นตำแหน่งหมู่บ้านที่มีรายละเอียดของตำบล อำเภอ และ จังหวัดบรรจุอยู่ตามความต้องการ ดังแสดงในกรอบสีแดง

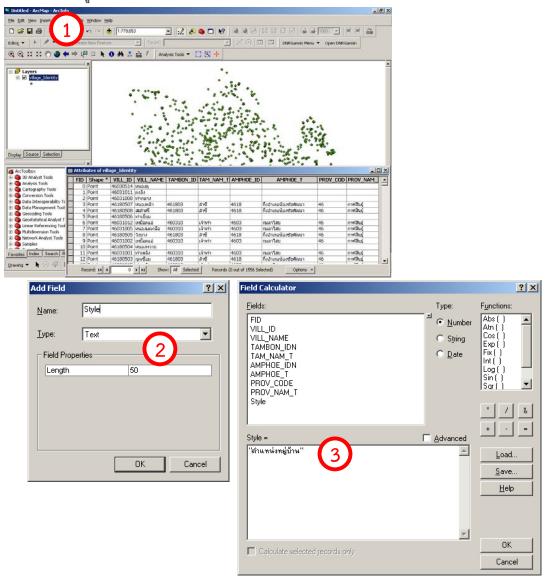
ขั้นตอนดังกล่าวเป็นขั้นตอนสำหรับการซ้อนทับในชั้นข้อมูลเดียว ซึ่งชั้นข้อมูลอื่นๆ จำเป็นต้อง ผ่านกระบวนการนี้ด้วยเช่นกัน จึงจะสามารถนำไปแสดงในโปรแกรมได้ ดังนั้นผู้ทำข้อมูลจำเป็นต้อง ศึกษาวิธีการซ้อนทับข้อมูลและความจำเป็นของข้อมูลที่ต้องการแสดงเพิ่มเติม

หลังจากผ่านขั้นตอนของการปรับปรุงแก้ไขข้อมูลให้มีความสมบูรณ์และเพิ่มเติมรายละเอียดที่ จำเป็นเสร็จสิ้นแล้ว เพื่อเป็นการทำ Shap file ให้พร้อมสำหรับการทำงานซึ่งต้องทำให้อยู่ในรูปแบบของ ฐานข้อมูลสารสนเทศ (Geodatabase) ในขั้นตอนต่อจากนี้ไปจึงเป็นขั้นตอนการสร้าง Geodatabase เพื่อให้สามารถใช้งานได้กับ โปรแกรม รสทก ด้วยโปรแกรม ArcCatalog

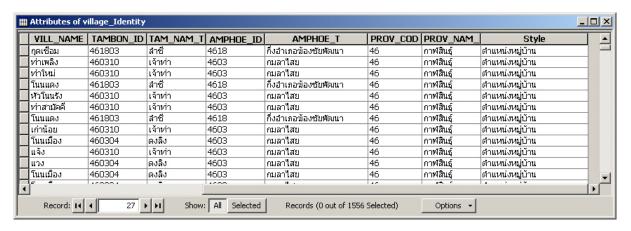
5.4 การสร้างรูปแบบการแสดงข้อมูล (Style): ArcMap

ในโปรแกรม รสทก มีส่วนประกอบที่สำคัญอย่างมากในการแสดงข้อมูล เรียกว่า Style ซึ่งผู้ทำ ข้อมูลมีความจำเป็นต้องทำการสร้าง Style ของชั้นข้อมูลก่อนที่จะเข้าสู่กระบวนการนำเข้าชั้นข้อมูลใน โปรแกรม รสทก โดยมีขั้นตอนดังนี้

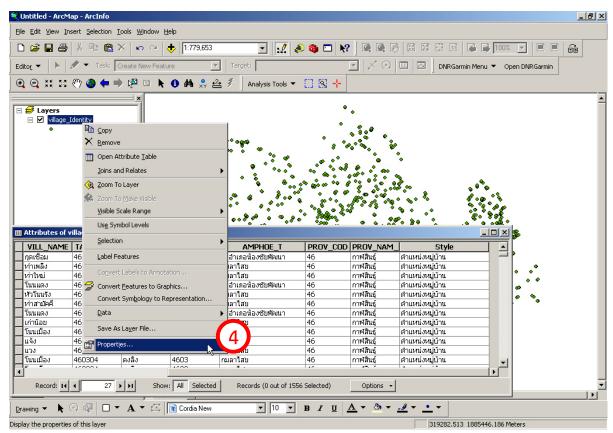
- 1. เปิดโปรแกรม ArcMap แล้ว Add data คือ Village_Identity.shp จากนั้นเปิดตารางอธิบายของ ข้อมูลเพื่อทำการเพิ่ม Filed ของข้อมูล (ตัวอย่าง การทำstyle ของข้อมูลตำแหน่งของหมู่บ้าน)
- 2. ทำการเพิ่มคอลัมน์โดย Add Field แล้วกำหนดชื่อว่า Style และ Type เป็นตัวอักษร (Text) ขนาด ความกว้างของคอลัมน์เท่ากับ 50
- 3. เมื่อได้ Filed ที่ชื่อว่า "Style" ในตารางรายละเอียดข้อมูล ทำการใส่รายละเอียดของข้อมูลในคอลัมน์ "ตำแหน่งหมู่บ้าน"

ผลลัพธ์ที่ได้ออกมาดังนี้

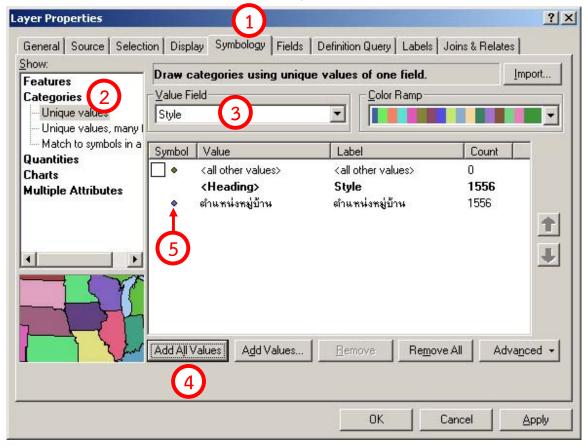

4. จากนั้นทำการสร้างรูปแบบการแสดงของข้อมูลโดยการคลิกขวาที่ชั้นข้อมูล และเลือกแสดง Properties

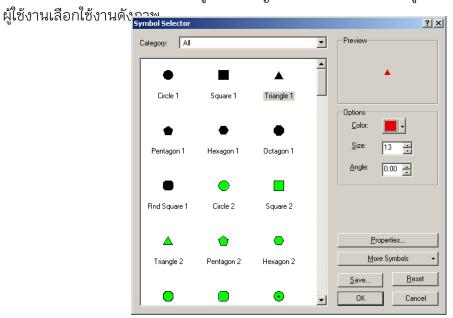

ในหน้าต่างของเครื่องมือการกำหนดลักษณะ

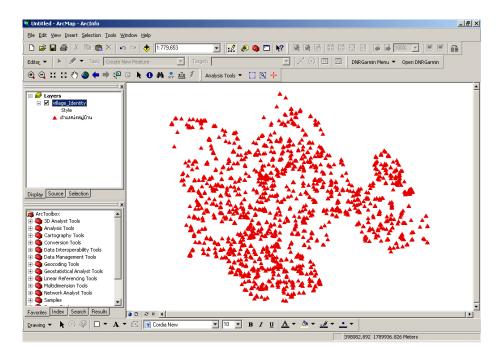
- 1. Symbology
- เลือกที่ Categories > Unique Values
- 3. จากนั้นในช่อง Value Field ให้เลือก Style ซึ่งเป็น Filed ที่สร้างขั้นก่อนหน้าสำหรับการกำหนด Style โดยเฉพาะ
- 4. เลือก Add all Values เพื่อให้ค่าของ Filed ปรากฏ
- แล้วคลิกสองครั้งที่สัญลักษณ์ของรายละเอียดข้อมูล

หน้าต่างของการกำหนดรูปแบบลัญลักษณ์และการกำหนดรูปแบบสีของชั้นข้อมูลปรากฏให้

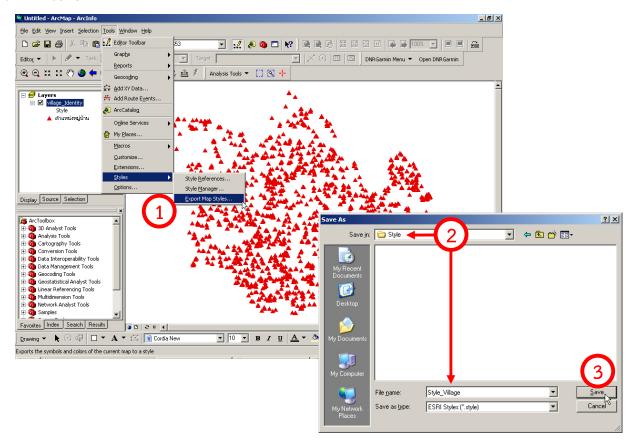

เมื่อกำหนดเสร็จให้เลือก OK หน้าจอของโปรแกรมจะแสดงสัญลักษณ์และสีที่ได้กำหนดไว้ ดังภาพ

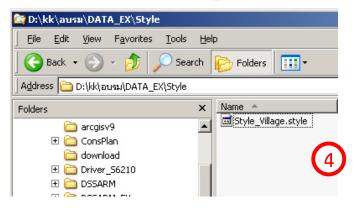

เมื่อผู้ทำข้อมูลมีความพอใจในรูปแบบที่กำหนดแล้ว ขั้นตอนต่อไปเป็นขั้นตอนของการนำรูปแบบ ดังกล่าวไปใช้งานในโปรแกรม รสทก โดยมีขั้นตอนดังนี้

- 1. แถบเครื่องมือ เลือก Tools > Styles > Export Maps Style
- 2. โปรแกรมจะให้กำหนดที่อยู่ และตั้งชื่อ Style ที่ส่งออกไป
- 3. กด Save

4. ผลลัพธ์ของการส่งออก Style เพื่อรอการใช้งาน ปรากฏดังภาพ โดยไฟล์ที่ได้มีนามสกุล .Style

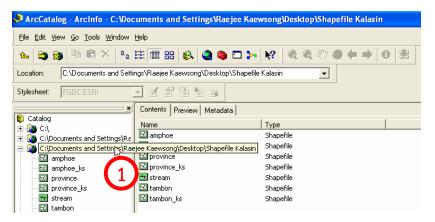

5.5 การสร้างฐานข้อมูลสารสนเทศ (Geodatabase)

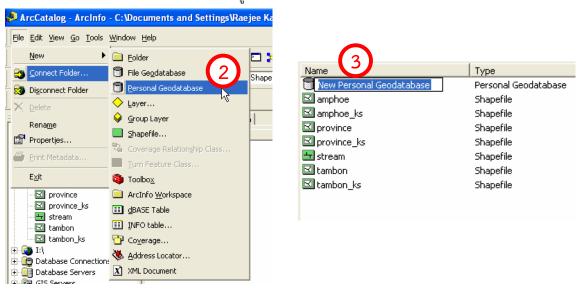
Geodatabase เป็นรูปแบบของฐานข้อมูลที่เก็บรวบรวมข้อมูลทาง GIS ซึ่งเป็นข้อมูลที่ ประกอบด้วยหลายรูปแบบข้อมูล ได้แก่ รูปเหลี่ยมปิด (Polygon) เส้น (Line) จุด (Point) ตารางข้อมูล อธิบาย (Table) และข้อมูลเชิงกริด (Raster) ซึ่งมีความแตกต่างกันอย่างมาก แต่อย่างไรก็ตาม ฐานข้อมูล Geodatabase สามารถอำนวยความสะดวกในการจัดเก็บเพื่อใช้ในการวิเคราะห์ร่วมกันได้ โดยง่าย วิธีการสร้าง Geodatabase มีขั้นตอนดังนี้

4.1 การ สร้าง Personal Geodatabase

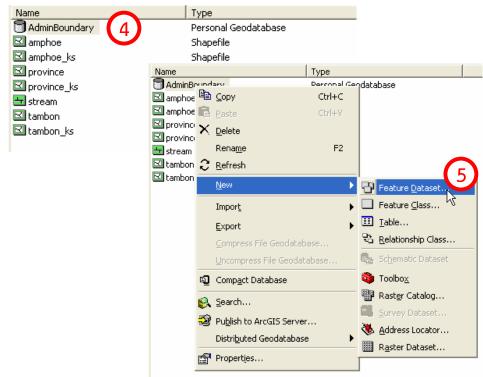
1. เปิด ArcCatalog ขึ้นมาแล้วเลือก Catalog ไปที่ Folder สำหรับเก็บ Shapefile ที่ต้องการใช้งาน

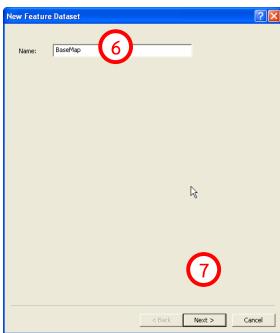
- 2. ไปที่ Menu ด้านบนเลือก File > New > Personal Geodatabase
- 3. ได้ New Personal Geodatabase ดังรูป

- 4. เปลี่ยนชื่อ Personal Geodatabase ตามประเภทของข้อมูลที่กำหนด ในที่นี้ให้เป็น AdminBoundary
- 5. Click ขวาที่ AdminBoundary เลือก New > Feature Dataset

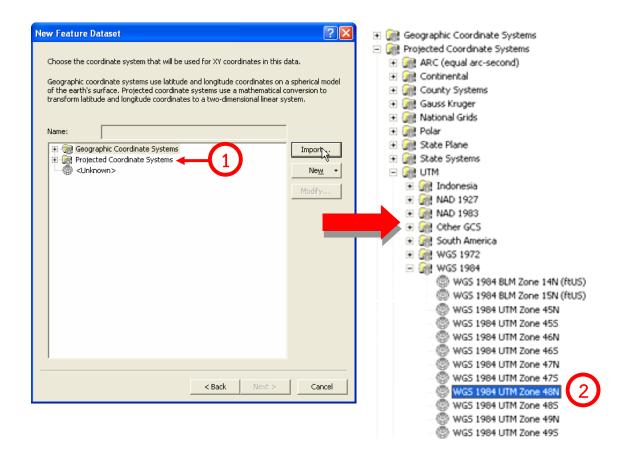
- 6. กำหนด Name เป็น BaseMap
- 7. แล้วกด Next

ปรากฏหน้าต่างให้กำหนดระบบพิกัดของ Feature dataset (หลักการก็เช่นเดียวกับการระบุ ระบบพิกัดของ Shape file ในขั้นตอนก่อนหน้านี้) สามารถทำได้ 2 วิธี คือ

วิธีที่ 1

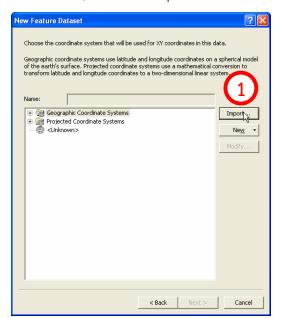
- 1.1 เลือกระบบพิกัดที่ต้องการ โดยการเลือก Projected Coordinate Systems
- 1.2 เลือก UTM > WGS 1984 > WGS 1984 UTM Zone 48N ตามลำดับ แล้วกด Next

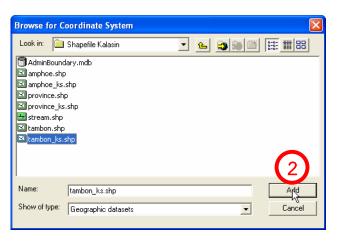

วิธีที่ 2

ระบุโดยใช้ระบบพิกัดของ Shape file ที่ได้ทำการระบุไปแล้วในขั้นตอนแรก

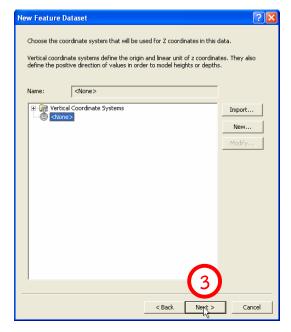
- 1. ที่หน้าต่าง เลือก Import
- 2. เลือก shape ที่มีการระบุระบบพิกัดไปแล้ว เช่น tambon.shp แล้วกด Add

ในขั้นตอนนี้ได้ Feature dataset ที่มีระบบพิกัดระบุเป็น WGS84 UTM Zone48N เรียบร้อยแล้ว

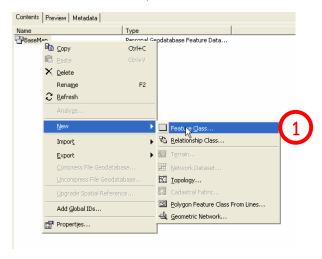
- 3. กด Next ปรากฏหน้าต่างดังภาพ ให้กด Next
- 4. กด Finish

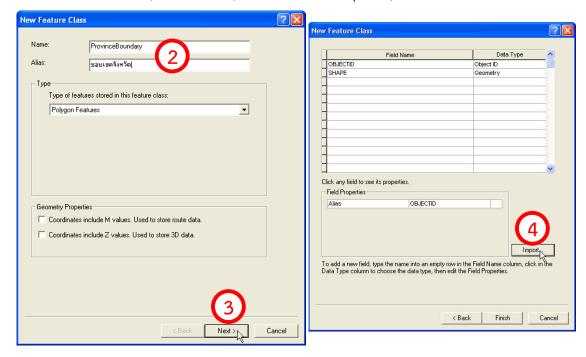

เมื่อได้ Feature Dataset แล้ว ในขั้นตอนต่อไปเป็นการสร้าง Feature Class สำหรับชั้นข้อมูล

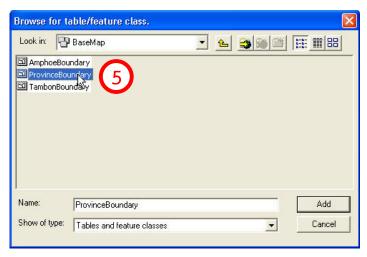
1. Click ขวาที่ feature dataset ชื่อ BaseMap ที่สร้างขึ้นก่อนหน้า เลือก New > Feature Class

- 2. ในที่นี้ต้องการสร้างชั้นข้อมูล "ขอบเขตจังหวัด" ในช่อง Name กำหนดเป็น ProvinceBoundary และ Alias (ชื่อปลอม หรือชื่อที่ต้องการแสดง) เป็น ขอบเขตจังหวัด และ Type เป็น Polygon Features ดังภาพ
- 3. กด Next จะปรากฏหน้าต่างเพื่อให้ใส่ข้อมูลของตารางอรรถาธิบาย
- 4. (ในที่นี้ต้องใช้ตารางของ province .shp) ให้เลือกโดยกดที่ปุ่ม Import

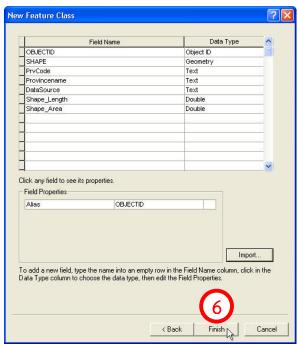

5. เลือกไฟล์

ได้โครงสร้างของฐานข้อมูลที่มีตารางที่ตรงกับข้อมูลจริงที่เลือกมาใช้

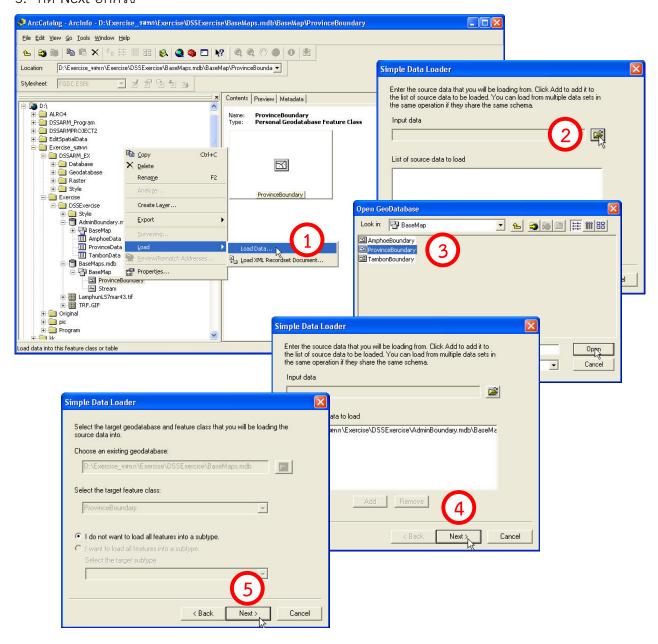
6. กด Finish เพื่อสิ้นสุดในการสร้าง Feature Class เพื่อรอการโหลดข้อมูลในขั้นตอนต่อไป ซึ่งในชั้น ข้อมูลอื่นๆ ก็ทำด้วยกระบวนการเดียวกัน

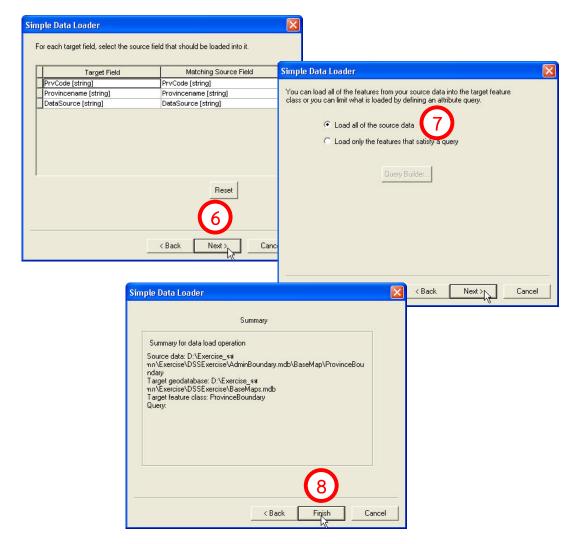
4.2 การโหลดชั้นข้อมูล

เมื่อสร้างทั้ง Geodatabase , Feature Dataset และ Feature Class เสร็จแล้ว ในขั้นตอนต่อไป เข้าสู่ขั้นตอนของการโหลดข้อมูลเพื่อสร้างเป็นชั้นข้อมูลที่ต้องการ (กรณีทำ Feature class " ProvinceBoundary")

- 1. ไปที่ Feature Class ที่ต้องการ คลิกขวาที่เพื่อทำการโหลดข้อมูล
- 2. เลือกข้อมูลที่ต้องการโหลดในช่อง input data
- 3. เลือกข้อมูล
- 4. กด Add แล้วก็ Next
- 5. กด Next อีกครั้ง

- 6. หากเป็นชั้นข้อมูลที่มีโครงสร้างข้อมูลที่เหมือนกันกัน นั่นคือมีชื่อของ field ที่เหมือนกัน โปรแกรมจะ ทำการ Match field โดยอัตโนมัติ หรือผู้ทำข้อมูลสามารถเลือก Field ได้ตามต้องการ เมื่อเรียบร้อย แล้วกด Next
- 7. เลือก load all of the source data เพื่อโหลดข้อมูลทุกอย่างในชั้นข้อมูลโดยไม่มีข้อยกเว้น
- 8. เลือก Finish

เมื่อจบขั้นตอนนี้จะได้ข้อมูลในรูปแบบ Geodatabase ที่พร้อมในการนำเข้าสู่โปรแกรม รสทก ซึ่ง ในกรณีของชั้นข้อมูลอื่นๆ ก็ต้องผ่านกระบวนการทำด้วยวิธีเดียวกันนี้

5.6 การนำข้อมูลเข้าสู่โปรแกรม รสทก

ชั้นข้อมูลหมู่บ้านที่อยู่ในรูปแบบ Geodatabase และมี Style สำหรับการแสดงผลใน รสทก ตาม ขั้นตอนก่อนหน้า สามารถนำเข้าสู่โปรแกรมได้โดยมีขั้นตอนดังนี้

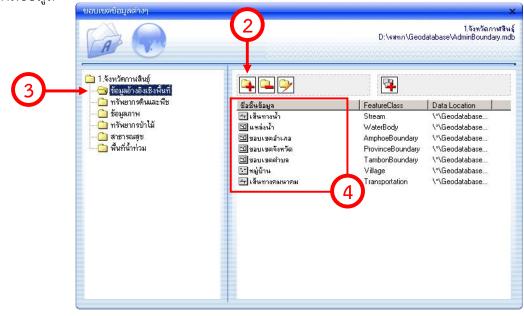
1. เปิดโปรแกรม รสทก แล้วเลือกตรงไอคอน นำเข้าข้อมูล ดังภาพ

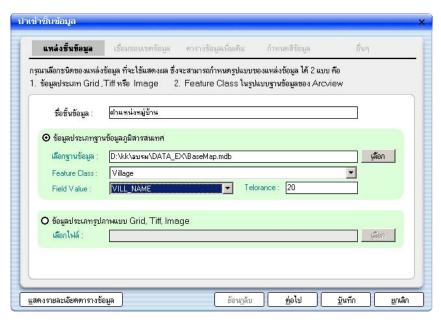
2. ในหน้าต่างการจัดการชั้นข้อมูลของโปรแกรม ทำการเพิ่มกลุ่มชั้นข้อมูล โดยการคลิก

3. ตั้งชื่อกลุ่มข้อมูลว่า ข้อมูลอ้างอิงเชิงพื้นที่

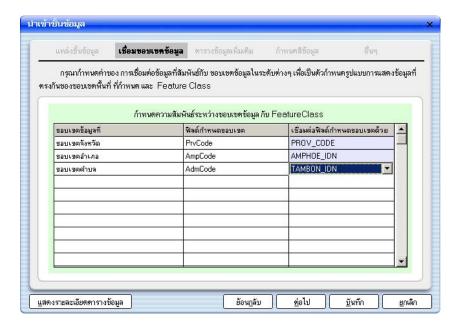
4. เมื่อเสร็จเรียบร้อยจะปรากฏเครื่องมือให้เพิ่มชั้นข้อมูล ทำการเลือกกลุ่มข้อมูลที่ต้องการเพิ่ม แล้ว เลือกเพิ่มข้อมูล

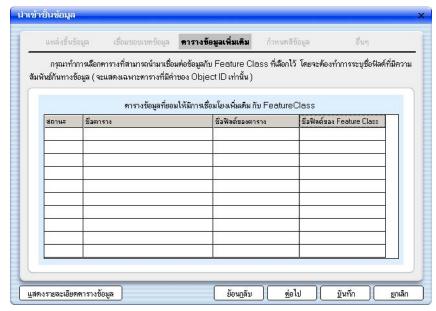
5. ที่เมนูแหล่งชั้นข้อมูล ในช่องชื่อชั้นข้อมูล ให้กำหนดเป็น ตำแหน่งหมู่บ้าน เลือกฐานข้อมูล Geodatabase ที่สร้างไว้ และเลือก Feature Class ที่ชื่อว่า Village เลือก Field Value เป็น VILL NAME แล้วเลือก ต่อไป

6. ตรงแถบ เชื่อมขอบเขตข้อมูล เพื่อทำการเชื่อมกับโปรแกรมให้สามารถเรียกใช้ได้ตามฟิลด์ขอบเขต หลักดังนี้ ขอบเขตจังหวัด เชื่อมด้วย รหัสจังหวัด ขอบเขตอำเภอ เชื่อมกับ รหัสอำเภอ และตำบล เชื่อมกับรหัสตำบล ดังภาพ กดต่อไป

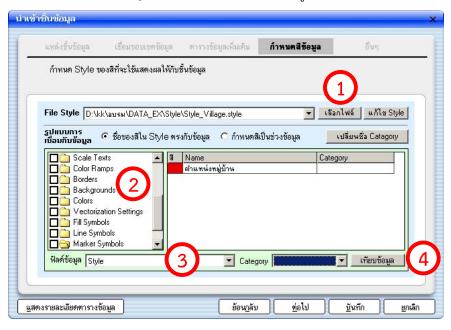

7. ในแถบ ตารางเพิ่มเติมในกรณีที่ไม่มีตารางข้อมูลเพิ่มเติม ให้กดเลือก ต่อไป

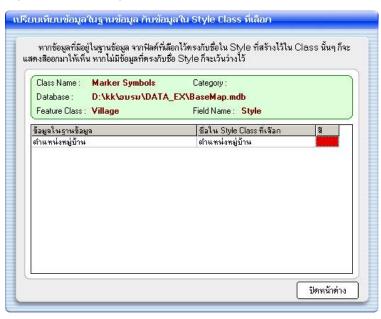

แถบเครื่องมือ กำหนดสีข้อมูล เป็นการเรียกใช้ Style ที่ได้สร้างไว้ในตอนก่อนหน้า โดย

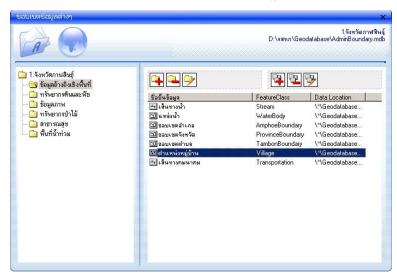
- 1. เลือกไฟล์
- 2. ซึ่งเป็นการเลือกไฟล์ Style ที่สร้างไว้แล้ว จากนั้นคลิกเลือก Marker Symbol
- 3. กำหนดฟิลด์ข้อมูลเป็น Style
- 4. เป็นฟิลด์ที่สร้างมาเพื่อให้เป็น Style จากนั้นทำการเทียบข้อมูล

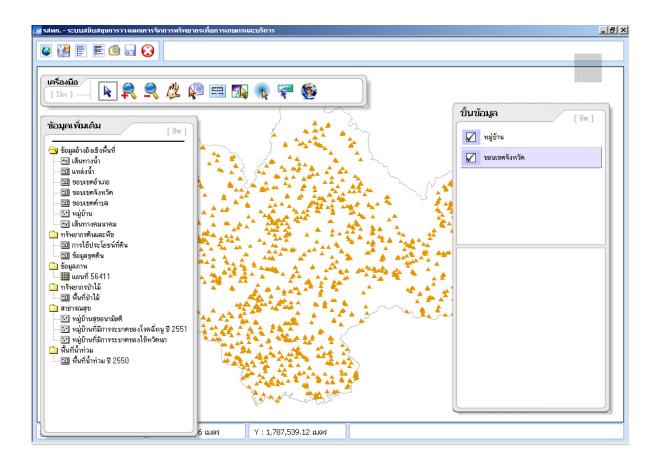
หน้าต่างการเทียบข้อมูลในกรณีที่ทำได้ถูกต้องจะปรากฏดังภาพ

เลือกปิดหน้าต่างและเลือก บันทึก หน้าต่างพร้อมใช้งานจะปรากฏดังภาพ

ชั้นข้อมูลดังกล่าวที่สร้างเสร็จสามารถเรียกใช้ในโปรแกรม รสทก ได้ดังภาพ

บทที่ 6 ผลการดำเนินงาน

โครงการจัดทำระบบสนับสนุนการตัดสินใจในระดับจังหวัดตามแผนยุทธศาสตร์ของจังหวัด กาหสินธุ์ เป็นโครงการต่อเนื่องจากโครงการเตรียมความพร้อมของทีมจังหวัดกาหสินธุ์เพื่อรองรับ ระบบสนับสนุนการตัดสินใจ ภายหลังจากทีมปฏิบัติการระดับจังหวัดกาหสินธุ์ไปศึกษาดูงานระบบ สนับสนุนการตัดสินใจ ที่ศูนย์วิจัยเพื่อเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และการใช้ระบบโปรแกรมท้องทุ่งไทย ที่ตำบลป่าสัก อ.เมือง จ.ลำพูน ใน เดือนธันวาคม พ.ศ.2551 ทีมปฏิบัติการจังหวัดกาหสินธุ์ได้ตัดสินใจที่จะนำระบบสารสนเทศ การเกษตร (รสทก.) และโปรแกรมเชื่อมโยงท้องทุ่งไทยเป็นเครื่องมือช่วยการตัดสินใจของผู้บริหาร ในระดับจังหวัดและระดับตำบลตามลำดับ ในการขับเคลื่อนงานระบบสนับสนุนการตัดสินใจจังหวัด กาหสินธุ์ ทีมงานจังหวัดกาหสินธุ์ เสนอให้จัดทำโครงการจัดทำระบบสนับสนุนการตัดสินใจในระดับ จังหวัดฯเป็นโครงการนำร่องในแก้ไขปัญหาและความต้องการของจังหวัดใน 3 ประเด็นปัญหาตาม แผนยุทธศาสตร์จังหวัดกาหสินธุ์ ผลจากการดำเนินงานโครงการฯพอสรุปผลและข้อค้นพบในเชิงการ วิจัยได้ดังนี้

1. แนวคิดการบูรณาการข้อมูลต่าง ๆ ให้ใช้ประโยชน์ในการประสานงานและแผน

แนวความคิดในการใช้ข้อมูลมาใช้ในการบริหารงานในระดับจังหวัดกาหสินธุ์ ได้มีการริเริ่มคิด และดำเนินการมาในระดับหนึ่ง ดังเห็นได้จาก จังหวัดกาหสินธุ์ได้มีการดำเนินการจัดทำฐานข้อมูล ระดับจังหวัดโดยใช้ระบบสารสนเทศทางภูมิศาสตร์(GIS) ซึ่งอยู่ในการดูแลรับผิดชอบของศูนย์ข้อมูล จังหวัด (POC) ผลการดำเนินการอยู่ในลักษณะเพียงนำข้อมูลบางส่วนจากหน่วยงานมาแสดงใน ระบบสารสนเทศทางภูมิศาสตร์ที่พบเห็นกันทั่วไป ซึ่งแสดงผลของข้อมูลได้ทีละชั้นข้อมูล ไม่สามารถ นำข้อมูลมาซ้อนทับและหาความสัมพันธ์ของข้อมูลทั้งในและนอกข้อมูลต่างหน่วยงานได้ ข้อมูลที่อยู่ ในระบบเป็นข้อมูลที่ไม่เป็นปัจจุบัน และต้องอาศัยผู้มีความรู้ความสามารถดำเนินการเองได้) อีกทั้งไม่ สามารถเข้าไปพัฒนาฐานข้อมูล (บุคลากรจังหวัดไม่สามารถดำเนินการเองได้) อีกทั้งไม่ สามารถเข้าไปพัฒนาฐานข้อมูลในระบบได้ทำให้ระบบสารสนเทศดังกล่าวไม่ถูกนำมาใช้ในทางปฏิบัติ แต่ทางจังหวัดโดยเฉพาะผู้บริหารและทีมยุทธศาสตร์จังหวัดอยากได้ระบบที่สามารถนำข้อมูลจาก หน่วยงานต่างๆ ในจังหวัดมาใช้ประกอบในการจัดทำแผนงานโครงการในลักษณะการบูรณาการ ข้อมูล

2. แนวทางการบูรณาการข้อมูล

ในระหว่างการดำเนินการโครงการจัดเตรียมบุคคลากรจังหวัดกาหสินธุ์เพื่อรองรับระบบ สนับสนุนการตัดสินใจ ทางโครงการได้จัดประชุมปรึกษาหารือกับทีมปฏิบัติการจังหวัด ซึ่งในทีม ดังกล่าวมีบุคคลากรของทีมยุทธศาสตร์จังหวัดรวมอยู่ด้วย โดยมีเป้าหมายเพื่อหารูปแบบและ แนวทางในการนำข้อมูลที่มีอยู่มาใช้ในการบริหารงานระดับจังหวัดที่เป็นรูปธรรม ที่ตั้งอยู่บน ฐานข้อมูลในพื้นที่ในการตัดสินใจและใช้งบประมาณอย่างมีประสิทธิผลและประสิทธิภาพ ได้ข้อสรุป ว่า ควรนำข้อมูลที่มีอยู่ทั้งด้านกายภาพ ชีวภาพ เศรษฐกิจ-สังคม และเป็นข้อมูลที่จัดเก็บเป็นประจำ ตามหน้าที่ของหน่วยงานต่างๆ ในจังหวัด (ซึ่งส่วนใหญ่จะส่งข้อมูลให้หน่วยเหนือหรือระดับ กระทรวง) และจัดหาระบบที่นำมาดำเนินการสามารถแสดงผลข้อมูลเชิงพื้นที่ เชิงปริมาณและเวลา และสามารถนำข้อมูลจากหลายชั้นข้อมูลมาช้อนทับได้ ทำให้ผู้ตัดสินใจสามารถนำข้อมูลมาใช้ในการ

ตัดสินใจในการบริหารได้จริง อาจกล่าวได้ว่า เป็นระบบฐานข้อมูลที่บูรณาการข้อมูลจากทุก หน่วยงานและนำมาใช้ในการจัดทำแผนตามยุทธศาสตร์จังหวัดกาฬสินธ์

ภายหลังจากโครงการทราบความต้องการของทีมปฏิบัติการจังหวัด ทางโครงการได้นำเสนอ ซึ่งเป็นโปรแกรมที่ออกแบบและสร้าง โปรแกรมที่สามารถดำเนินการตามที่จังหวัดต้องการได้ ฐานข้อมูลเพื่อใช้ในการวางแผนและจัดการทางการเกษตรและทรัพยากรธรรมชาติ (รสทก.)พัฒนา โดย ดร.เมธี เอกะสิงห์ และโปรแกรมท้องทุ่งไทยที่ถูกพัฒนาโดย ดร.อรรถชัย จินตะเวช เพื่อรองรับ ทั้งสองโปรแกรมอยู่ที่ศูนย์วิจัยเพื่อเพิ่มผลผลิตทาง ระบบสนับสนนการตัดสินใจระดับตำบล การเกษตร คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ทางจังหวัดเห็นด้วยและอยากเห็นโปรแกรม ทางโครงการจัดเตรียมบุคคลากรจังหวัดกาฬสินธุ์เพื่อรองรับระบบสนับสนุนการ ทั้งสองดังกล่าว ตัดสินใจจึงได้นำทีมปฏิบัติการจังหวัดไปดูงานที่ศูนย์วิจัยเพื่อเพิ่มผลิตทางการเกษตรและที่จังหวัด ลำพูน คณะที่ไปศึกษาดูงาน มีความเห็นว่า ทั้งสองโปรแกรมมีการออกแบบและรองรับฐานข้อมูล สำหรับข้อมูลจากหน่วยงานในจังหวัดที่จะนำมาจัดทำฐานข้อมูล ตรงตามวัตถประสงค์ที่ต้องการ คณะปฏิบัติการระดับจังหวัดได้รับอาสาไปจัดเตรียมข้อมูลดังกล่าวให้ โดยมีขบวนการในการทำงาน ทีมยุทธศาสตร์จังหวัดจะเป็นแกนกลางในการประสานข้อมูลจากหน่วยงานต่างๆ ประชุมจัดทำแผนจังหวัดเป็นขับเคลื่อนงาน โดยที่ทางโครงการฯ เข้าไปสนับสนุน ชี้แจงและแสดงให้ เห็นภาพและประโยชน์ของการบรณาการข้อมล ทั้งนี้โครงการฯ โดยใช้ตัวอย่างระบบสนับสนนการ วางแผนการจัดการ ทรัพยากรเพื่อการเกษตรและการบริการระยะที่ 1 ภาคเหนือตอนบน (จังหวัด ประกอบกับทีมยุทธศาสตร์จังหวัดได้ย้ำเน้นให้หน่วยงานใช้ข้อมูลในการจัดทำแผนขอ เชียงใหม่) งบประมาณจังหวัด

3. การค้นหากลุ่มแกนนำในการทำงาน

ก่อนการดำเนินงานโครงการจัดทำระบบสนับสนุนการตัดสินใจในระดับจังหวัดตามแผนยุทธ ศาสตร์ของจังหวัดกาฬสินธุ์ ทางโครงการได้คำนึงถึงบุคลากรที่จะทำหน้าที่ดูแลระบบ ควรเป็นใคร มาจากหน่วยงานไหน ที่สามารถดำเนินการระบบต่อไปในอนาคต ในการพิจารณากลุ่มแกนนำในการ ทำงานระบบฐานข้อมูล โครงการพิจารณาจาก 2 ส่วนคือ 1)หน่วยงานที่มีการใช้ข้อมูลที่จัดเก็บใน (มิได้เก็บข้อมูลเพื่อส่งหน่วยงานระดับสูงเท่านั้น) พื้นที่และใช้ข้อมูลดังกล่าวอยู่เป็นประจำ บุคคลากรที่มีความรู้ด้านระบบภูมิศาสตร์สารสนเทศ และหากมีโปรแกรมเมอร์ หรือบุคลากรที่เขียน โปรแกรมคอมพิวเตอร์ได้ก็จะดี ผลการวิเคราะห์ พบว่า สำนักงานสาธารณะสขจังหวัดกาฬสินธ์ สังกัดกระทรวงสาธารณะสุข เป็นหน่วยงานที่มีงานระบบสารสนเทศของตนเอง มีการจัดเก็บข้อมูล และได้ใช้ข้อมูลในการวางแผนงานการเฝ้าระวังโรคของจังหวัดกาฬสินธุ์(การระบาด ของโรค) และทางโครงการฯ ได้หารือมีทีมงานยุทธศาสตร์จังหวัดและศูนย์ข้อมูลจังหวัด ได้ข้อสรุปว่า สำนักงานสาธารณะสขจังหวัดควรจะเป็นหน่วยงานที่ดแลระบบสนับสนนการตัดสินใจนี้มากกว่า ศูนย์ข้อมูลจังหวัด (POC) และหน่วยงานอื่นในจังหวัด เนื่องจากหน่วยงานอื่นไม่มีโครงการเกี่ยวกับ ระบบสารสนเทศโดยตรง ที่มีหน้าที่ดูแลระบบฐานข้อมูลในลักษณะงานประจำ (routine) แม้แต่ ศูนย์ข้อมูลจังหวัดเอง ดูภาพโดยรวมว่า น่าจะดูแลระบบและดำเนินการแต่ในทางรูปธรรมแล้ว ใน โครงสร้างศนย์ข้อมลบคคลากรประจำเพียง 3 คนและทำหน้าที่ดแลสารสนเทศ ข้อมล web site ซึ่งส่วนใหญ่จะดำเนินงานเกี่ยวกับตัวชี้วัดผลการเนินงานของจังหวัด ของจังหวัดเป็นหลัก เป็นหลัก ที่เหลือจะบคลากรที่มาจากหน่วยงานอื่นในจังหวัด มาร่วมทำงานกับจังหวัดตามการร้อง เท่านั้น ดังนั้น สำนักงาน ขอเป็นครั้งคราวเพื่อตอบตัวชี้วัดผลการเนินงานของจังหวัด (KPI) สาธารณะสุขจังหวัดกาฬสินธุ์และศูนย์ข้อมูลจังหวัดควรเป็นหน่วยงานหลักร่วมกันในการดูแลระบบ สนับสนุนการตัดสินใจจังหวัดกาฬสินธุ์ โดยที่สำนักงานสาธารณะสุขจังหวัดกาฬสินธุ์เป็นผู้ดูแลและ พัฒนาระบบอย่างต่อเนื่อง สำหรับศูนย์ข้อมูลจังหวัดทำหน้าที่วิเคราะห์ข้อมูลให้ผู้บริหารระดับ จังหวัดและนำระบบสนับสนุนที่พัฒนาแล้ววางบนระบบสารสนเทศของจังหวัดต่อไป

4. การจัดฝึกอบรม

โจทย์ของโครงการลำดับถัดมาคือ ภายหลังสิ้นสุดโครงการหรือดำเนินการจัดทำระบบ สนับสนุนการตัดสินใจให้แล้ว (วางระบบพื้นฐาน) ทำอย่างไรระบบดังกล่าวจะถูกดำเนินการต่อไปโดย จังหวัดกาฬสินธุ์เอง(ความยั่งยืนของระบบ) โครงการได้ประชุมหารือกับทีมปฏิบัติการจังหวัด ได้ ข้อสรุปว่า เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์จำเป็นต้องดำเนินการจัดฝึกอบรมแก่บุคคลากรใน 2 ระดับคือ 1) การดูแลระบบฐานข้อมูลของจังหวัด และ 2) การพัฒนาระบบและจัดหาข้อมูลเพิ่มเติมในอนาคต โดยที่ทุกหน่วยงานต้องได้ใช้/ประโยชน์และเห็นความสำคัญของระบบสนับสนุนการตัดสินใจนี้ โดยเฉพาะข้อมูลของหน่วยงานตนเองจึงจะทำให้ทุกหน่วยงานกระตือรือร้นในการสนับสนุนการจัดทำ ระบบนี้ต่อไป โครงการจึงออกแบบให้มีการฝึกอบรมบุคคลากรทั้ง 2 กลุ่มการปฏิบัติงานคือ

- 1. ผู้ดูแลระบบสนับสนุนการตัดสินใจในระดับจังหวัด (รสกห.) บุคคลากรกลุ่มนี้จะเน้นการ ดูแลระบบฐานข้อมูลและระบบสารสนเทศของจังหวัด
- 2. ผู้ใช้ระบบการตัดสินใจในระดับจังหวัด (รสกพ.) บุคคลากรกลุ่มนี้จะเน้นระดับผู้ปฏิบัติการ จังหวัดโดยเฉพาะกลุ่มยุทธศาตร์จังหวัดกาฬสินธุ์และบุคคลากรของหน่วยงานต่างๆ ที่ เกี่ยวข้องกับข้อมูลพื้นฐานและของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ที่จะนำมาเพิ่มเติมในระบบ สนับสนุนการตัดสินใจระดับจังหวัดตามแผนยุทธศาสตร์จังหวัดกาฬสินธุ์ในอนาคต

การฝึกอบรมผู้ดูแลระบบสนับสนุนการตัดสินใจในระดับจังหวัดกาหสินธุ์(รสกห.) ตาม แผนงานโครงการฯ จัดให้มีฝึกอบรมผู้ดูแลระบบจำนวน 1 ครั้ง จำนวน 5 คน แต่มีผู้สมัครไปจำนวน 7 คน ภายหลังการฝึกอบรมแล้ว มีการนำความรู้ที่ได้จากการฝึกอบรมเกี่ยวกับโปรแกรมระบบ สนับสนุนการตัดสินใจทางการเกษตร (รสทก.) มาพัฒนาเป็นระบบสนับสนุนการตัดสินใจตามแผน ยุทธศาสตร์จังหวัดกาหสินธุ์เองโดยการนำเข้าข้อมูลของจังหวัดกาหสินธุ์เอง ผู้เข้ารับการฝึกอบรม พบปัญหา/อุปสรรค ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้หารือกับทางโครงการว่า น่าจะมีการฝึกอบรมอย่าง เข้มข้น และนำข้อมูลที่ทางโครงการจัดเตรียมไปฝึกอย่างเข้มข้น หากโครงการฯไม่มีเงินสนับสนุนก็จะขอเงินสนับสนุนจากทางสาธารณะสุขจังหวัดไปฝึกอบรมเอง โดยขอให้ให้โครงการประสานงานกับ วิทยากรให้ (ผู้ฝึกอบรมของสำนักงานสาธารณะสุขจังหวัดซึ่งมีความตั้งใจสูงที่จะนำโปรแกรมรสทก. มาใช้ในการตัดสินใจทางสาธารณะสุขคู่ขนานกับทางระบบสารสนเทศของสาธารณะสุขที่มีอยู่เดิม) โครงการฯ จึงได้จัดให้มีการฝึกอบรมขึ้นเป็นครังที่ 2 มีบุคลากรเข้าร่วม จำนวน 7 คน ผลจากการฝึกอบรมได้บุคคลากรที่มีความสามารถนำเข้าระบบสนับสนุนการตัดสินใจจังหวัดกาหสินธุ์มีจำนวน มากกว่าเป้าหมายของโครงการ

การฝึกอบรมผู้ใช้ระบบการตัดสินใจในระดับจังหวัด (รสกห.) เป้าหมายคือบุคคลากร ผู้ปฏิบัติการจังหวัดโดยเฉพาะกลุ่มยุทธศาตร์จังหวัดกาหสินธุ์และบุคคลากรของหน่วยงานระดับ จังหวัด ทางโครงการได้นำเสนอตัวอย่างระบบสนับสนุนการตัดสินใจฯในการประชุมสรุปผลงาน โครงการความร่วมมือเพื่อการแก้ไขบัญหาความยากจน การพัฒนาสังคม และสุขภาวะ จังหวัด กาหสินธุ์ ระยะที่ 2 (วันที่ 9 พฤศจิกายน 2553) ส่งผลให้ในการฝึกอบรมการใช้โปรแกรมฯ ในวันที่ 16 พฤศจิกายน 2553 มีผู้เข้าร่วมมากกว่าที่วางแผนงานไว้ เป็นที่น่าสังเกตว่า บุคลากรที่สนใจเข้า ร่วม โดยเฉพาะปลัดจังหวัด ผู้บริหารของภาคเอกชน องค์การบริหารส่วนจังหวัด และตัวแทนจาก ธนาคารเพื่อการเกษตรกรและสหกรณ์ ให้ความสนใจเป็นอย่างมากที่จะนำโปรแกรมฯ ไปใช้ในการ สนับสนุนการตัดสินใจ ภายหลังเสร็จการฝึกอบรมทุกคนที่เข้าร่วมได้ขอตัวโปรแกรมฯ ทันที เพื่อไป ติดตั้งที่หน่วยงานตนเอง และโดยเฉพาะปลัดจังหวัด ได้กลับไปนำเอาคอมพิวเตอร์ของตนเองและ

ขอให้ทางโครงการลงโปรแกรมให้ด้วย ซึ่งทางโครงการได้สำเนาโปรแกรมไปเพียง 30 แผ่น แต่ก็ได้ จัดส่งให้ทุกหน่วยงานที่ร้องขอในถัดมา โดยสรุป โครงการได้แจกจ่ายตัวโปรแกรมฯ ให้หน่วยงาน ต่างๆ ในจังหวัดกาฬสินธุ์ไปแล้วจำนวน 70 แผ่น

5. แนวทางพัฒนาระบบฐานข้อมูลระบบสนับสนุนการตัดสินใจจังหวัดกาฬสินธุ์(รสกฬ)ในอนาคต มีข้อสรุปดังนี้

1.การดูแลระบบฐานข้อมูลและการนำเข้าข้อมูลใหม่ กลุ่มยุทธศาสตร์จังหวัดกาฬสินธุ์ มอบหมายให้กลุ่มงานสารสนเทศ สำนักงานสาธารณะสุขจังหวัดกาฬสินธุ์เป็นผู้รับผิดชอบหลักใน การดูแลระบบฐานข้อมูลและนำเข้าข้อมูลใหม่ โดยมีศูนย์ข้อมูลจังหวัดและสำนักงานเกษตรจังหวัด เป็นผู้ช่วยในการดำเนินการ

- 2. การจัดเตรียมข้อมูลเพิ่มเติมในระบบฐานข้อมูล ให้มีการนำเข้าข้อมูลใหม่ปีละ 2 ครั้ง โดย ใช้เวทีการประชุมแผนยุทธศาสตร์จังหวัดเป็นกลไกในการดำเนินงาน แล้วส่งต่อให้ทีมงานผู้ดูแลระบบ ต่อไป
- 3. องค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ (อบจ.) แสดงความประสงค์ที่จะเข้ามาร่วม สนับสนุนในการพัฒนาระบบสนับสนุนการตัดสินใจในปีงบประมาณ 2555 (อบจ.ได้จัดสรร งบประมาณปี พ.ศ.2554 ไปแล้ว) เนื่องจากทาง อบจ.มองเห็นประโยชน์จากระบบสนุนสนุนการ ตัดสินใจ ในการวางแผนพัฒนาพื้นที่ร่วมกันกับทางจังหวัดกาฬสินธุ์ ดังนั้นทีมยุทธศาสตร์จังหวัดจะ ขยายภาคีทำงานร่วมกับ อบจ. ต่อไป

6. การใช้ประโยชน์จากโปรแกรมและฐานข้อมูล

ผลงานโครงการทั้งโปรแกรม ระบบฐานข้อมูล และทีมงานที่ได้รับการพัฒนาขึ้นจากโครงการ ให้มีการทำงานต่อเนื่องภายใต้การสนับสนุนจากทีมงานยุทธศาสตร์จังหวัด ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิจาก สำนักงานกองทุนสนับสนุนการตัดสินใจ เสนอว่าน่าจะมีแนวทางในการใช้ประโยชน์ 2 ระดับคือ

- 1. ระดับจังหวัด เสนอให้ขยายภาคีทำงานร่วมกับ อบจ. เพื่อให้ใช้ระบบในการวางแผน พัฒนาพื้นที่ร่วมกัน
- 2. ระดับตำบล เนื่องจากระบบที่พัฒนาขึ้นสามารถนำเสนอข้อวิเคราะห์ตามประเด็นยุทธ ศาสตร์ได้ถึงระดับตำบล น่าจะมีการบริการข้อมูลให้กับตำบลเป้าหมายที่สนใจในการใช้ ประกอบในการวางแผน อาทิ ข้อวิเคราะห์เชิงศักยภาพของพืชหลักในแต่ละพื้นที่ และ ข้อมูลการผลิตจริงรายพืชที่สะท้อนถึงสภาพปัญหาและศักยภาพพื้นที่ เพื่อให้ตำบลนำ ข้อมูลไป recheck และวิเคราะห์ปัญหา สาเหตุ ระบบการผลิตพืช เพื่อวางแผนการ แก้ปัญหาให้กับกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่

นอกจากนี้ยั้งพบว่า ระหว่างการพัฒนาระบบสนับสนุนการตัดสินใจตามแผนยุทธศาสตร์ จังหวัดกาฬสินธุ์ บางหน่วยงานของจังหวัดได้มีการคิดพัฒนาระบบต่อยอดจากระบบฐานข้อมูล และ มีการนำข้อมูลเข้ามาเชื่อมระบบฐานข้อมูลเดิมที่ทางโครงการดำเนินการแล้วเสร็จ ตัวอย่างเช่น การ พัฒนาระบบต่อโดยทีมงานสาธารณสุขในการเพิ่มชั้นข้อมูลในด้านการควบคุมโรคระบาด และโรคไม่ ติดเชื้อ ตลอดจนนำระบบไปใช้สนับสนุนการทำงานกับสถานีอนามัยตำบลทุกแห่งในจังหวัด

7. ข้อเสนอแนะต่อจังหวัดกาฬสินธุ์

1. ควรจัดสรรงบประมาณและบุคคลากรในการจัดทำระบบสนับสนุนการตัดสินใจตามแผน ยุทธศาสตร์จังหวัดโดยตรงให้แก่ทีมงานสาธารณสุขจังหวัดกาฬสินธุ์ อาทิ อุปกรณ์ คอมพิวเตอร์ พนักงาน งบประมาณดำเนินการ และในระยะต่อไปควรดำเนินการพัฒนาให้

- ศูนย์ข้อมูลจังหวัด (POC) เป็นแกนกลางในการดำเนินการพัฒนาระบบสนับสนุนการ ตัดสินใจฯ
- 2. ดำเนินการผลักดันให้ทุกหน่วยงานใช้ข้อมูลในการจัดทำคำของบประมาณตามแผนยุทธ ศาสตร์จังหวัดอย่างจริงจัง
- 3. ให้ขยายภาคีทำงานร่วมกับ อบจ. เพื่อใช้ระบบในการวางแผนพัฒนาพื้นที่ร่วมกัน
- 4. สนับสนุนการพัฒนาโปรแกรมท้องทุ่งไทยให้สมบูรณ์ และให้สามารถประมวลผลข้อมูล ตามความต้องการในระดับตำบล เพื่อเป็นข้อมูลประกอบในการวางแผนงานและการ ตัดสินใจการแก้ปัญหาในระดับจังหวัดต่อไป
- 5. ควรมีการพัฒนาระบบสนับสนุนการตัดสินใจฯ ทำงานบน web site สามารถใช้งานได้บน web site ของจังหวัดกาฬสินธุ์ เพื่อให้สะดวกแก่ผู้ใช้งานในระดับพื้นที่ต่อไป